

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej
dokonanej w dniach 1.06.-03.06.2012 r.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. inż. Ryszard Golański, prof. AGH, członek PKA
członkowie:

- prof. dr hab. inż. Alicja Konczakowska- ekspert PKA
- dr hab. inż. Kazimierz Worwa - ekspert PKA
- prof. dr hab. Danuta Strahl - ekspert ds. jakości
- mgr Karolina Martyniak – ekspert formalno-prawny
- mgr Marcin Wojtkowiak – przedstawiciel pracodawców
- mgr Jacek Lewicki – ekspert ds. doktoranckich
- Magdalena Piotrowska – przedstawiciel Parlamentu Studentów RP.

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Ocena instytucjonalna na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2011/2012. Ocena instytucjonalna na Wydziale została przeprowadzona po raz pierwszy. Bieżąca ocena instytucjonalna poprzedzona była oceną jakości kształcenia dokonaną na kierunkach: „elektronika i telekomunikacja”, „elektrotechnika” oraz „informatyka” na podstawie przepisów obowiązujących do 30.09.2011 r. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Raport z Wizytacji został opracowany w oparciu o przedstawiony przez Uczelnię raport samooceny, dokumentacji zebranej podczas akredytacji, wizytacji infrastruktury naukowo-dydaktycznej, spotkań i rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami władz Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi, pracownikami administracyjnymi, pracodawcami, doktorantami oraz studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych a także uczestnikami studiów podyplomowych.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia realizowana przez jednostkę¹

¹ - numeracja punktów odpowiada numerom *kryteriów głównych*, a podpunktów – numerom *kryteriów szczegółowych* określonym w Części II Załącznika do Statutu PKA pt. Kryteria oceny instytucjonalnej

Politechnika Częstochowska powstała w roku 1949 jako Szkoła Inżynierska z jednym Wydziałem Mechanicznym. Uczelnia działa w strukturze wydziałowej.

Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej posiada aktualnie trzecią kategorię w grupie G5 – Elektrotechnika, automatyka, elektronika oraz technologie informacyjne.

Uprawnienia Wydziału Elektrycznego do nadawania stopni naukowych:

- uzyskanie z dniem 22 czerwca 1992 r. uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w dyscyplinie elektrotechnika (decyzja Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych)
- uzyskanie z dniem 26 września 2011 r. uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie elektrotechnika (decyzja Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów).

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce (2011/2012)

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
studia stacjonarne	7417	469	377	0		
studia niestacjonarne	4209	466	0	0		
RAZEM:	11626	935	377	0*	224	30

* Pierwszy nabór na studia doktoranckie zostanie przeprowadzony na rok akademicki 2012/2013

1). Bieżąca strategia Politechniki Częstochowskiej została przyjęta Uchwałą nr 330/2011/2012 Senatu PCz z dnia 22 lutego 2012 roku. Zgodnie z tą uchwałą misją *Politechniki Częstochowskiej jest tworzenie i przekazywanie wiedzy w celu kształcenia studentów w duchu prawdy, szacunku dla wiedzy, otwartości na nowe idee oraz poszanowania uniwersalnych wartości. Fundamentem działalności Politechniki Częstochowskiej są bogate tradycje akademickie tworzone przez dziesięciolecia jako rezultat pracy wielu pokoleń pracowników Uczelni.*

Wyznaczono podstawowe obszary i priorytety strategiczne:

Rozwój kapitału społecznego Uczelni, który powinien być inspirowany przez samodzielnych pracowników nauki tworzących szkoły naukowe rozpoznawane na poziomie krajowym i międzynarodowym. Za bardzo ważny w tym obszarze cel strategiczny uznano wzmocnienie jednostek reprezentujących dyscypliny istotne dla dalszego rozwoju Uczelni należy dla uzyskiwania przez nie kolejnych uprawnień doktorskich i habilitacyjnych.

Nauka i badania

W tym obszarze za pierwszorzędne zadanie uznano stałe podnoszenie rangi uczelni jako ważnego ośrodka w środowisku akademickim oraz inicjowanie i wspieranie procesów transferu technologii we współpracy z podmiotami społecznymi i gospodarczymi. Za bardzo ważny cel przyjęto wszechstronne działania na rzecz zwiększania efektywności pozyskiwania środków krajowych oraz funduszy UE na działalność n-b. Trzecim priorytetem w obszarze nauki i badań jest wspieranie kierunków, które są istotne z punktu widzenia rozwoju

społeczno-gospodarczego kraju oraz zgodnych z dokumentami programowymi na poziomie województwa śląskiego.

Proces dydaktyczny

Za cele strategiczne PCz w tym obszarze uznano m.in.: poprawę jakości kształcenia, uatrakcyjnianie oferty dydaktycznej, wzmacnianie umiędzynarodowienia Uczelni poprzez większy udział w procesie dydaktycznym studentów zagranicznych. Istotnymi działaniami, które należy podjąć, to otwieranie nowych kierunków studiów w oparciu o stały monitoring lokalnego oraz z międzynarodowego rynku edukacyjnego. Za istotny element rozwoju PCz uznano poszerzenie oferty studiów podyplomowych odpowiadających zapotrzebowaniu społecznemu.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym i regionalnym

W strategii Uczelni podkreślono konieczność ścisłego współdziałania z różnymi środowiskami oświatowymi regionu, organizacjami społecznymi i gospodarczymi. Uznano, za niezbędne wspieranie programów typu Lifelong Learning.

Infrastruktura

Biorąc pod uwagę problemy Uczelni wynikające z braków funduszy na modernizację infrastruktury uznano, że inwestycje w infrastrukturę powinny odpowiadać realnym potrzebom poszczególnych jednostek oraz możliwościom finansowym, a podczas ich realizacji należy zwrócić uwagę na potrzeby osób niepełnosprawnych.

W Raporcie Samooceny podpunkt poświęcony strategii Wydziału Elektrycznego został skonstruowany w sposób niewłaściwy. Na tle poszczególnych punktów strategii Uczelni omówiono dotychczasowe działania, czy osiągnięcia wydziału (lata 2008-2011), a nie skupiono się na strategii jednostki. Nie powołano się na żaden dokument uchwalony przez RW, dotyczący tej strategii. Nie przedstawiono wprost koncepcji kształcenia, chociaż w kilku punktach koncepcję tą można dojrzeć.

W efekcie przedstawiona w RS strategia jednostki, w wielu miejscach, nie jest tożsama z pojawiającymi się problemami jednostki, jak np. silnie malejącą liczbą studentów na kierunku „elektronika i telekomunikacja”, co powinna brać pod uwagę właściwie skonstruowana strategia. Ze względu na przyjętą formę w RS przedstawione działania jednostki są oczywiście spójne ze strategią Uczelni.

ZO PKA otrzymał podczas wizytacji materiały, które zostały przygotowane do zatwierdzenia przez RW jako nowa strategia jednostki, w której zwrócono uwagę na zasadnicze problemy wydziału.

Podpunkty dotyczące strategii mającej zapewnić wysoką jakość kształcenia zostały przedstawione w RS (str. 8-9) klarownie i z powołaniem się na dokumenty potwierdzające działania jednostki w tym zakresie (Wydziałowy System Zapewnienia Jakości). Także one pokrywają się z celami ogólnouczelnianymi.

Spotkanie z pracodawcami potwierdziło liczne działania, zarówno strategiczne jak i bieżące, podejmowane przez władze jednostki, a stanowiące odbicie potrzeb otoczenia społeczno – gospodarczego, w szczególności rynku pracy. Współpraca z władzami samorządowymi, samorządem gospodarczym, organizacjami otoczenia biznesu, instytucjami rynku pracy i instytucjami rozwoju regionalnego w zakresie wspólnych działań i projektów na rzecz rozwoju Miasta Częstochowy oraz kształcenia studentów są zgodne z oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych.

2). Cel strategiczny Wydziału Elektrycznego określono jako *uzyskanie statusu uznanej jednostki zarówno na poziomie krajowym jak i zagranicznym.*

Jak wspomniano w pkt. 1). strategia ocenianej jednostki została wprowadzie opisana bardzo obszernie, jednak odnosi się wrażenie, że jest to sprawozdanie z dotychczasowych działań i osiągnięć wydziału, a nie scenariusz postępowania, prowadzący do założonych celów. Koncepcja kształcenia nie przedstawiono wprost, a jedynie kilka punktów odnosi się do ogólnie rozumianej koncepcji kształcenia. Strategia odnosi się do poszczególnych poziomów kształcenia, w szczególności do studiów podyplomowych i doktoranckich, które rozpoczną się w roku akademickim 2012/2013. Jak ujęto to w Raporcie Samooceny koncepcja kształcenia na studiach doktoranckich w dyscyplinie Elektrotechnika obejmuje przede wszystkim: *„rozwińnięcie umiejętności syntetycznego podejścia do rozumienia różnych specjalności elektrotechniki oraz nauczanie interpretacji zjawisk fizycznych i procesów technicznych celem tworzenia szczegółowych modeli badawczych”*.

Jak przedstawiono w Raporcie Samooceny obecnie trwają prace nad wdrożeniem na poziomie uczelni trójstopniowego modelu studiowania opartego o europejską i krajową ramową strukturę kwalifikacji (Krajowych Ram Kwalifikacji), połączonego z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia. W tym celu zostali powołani koordynatorzy poszczególnych kierunków oraz zespoły robocze.

W Raporcie Samooceny podkreślono realizację strategii stwarzania kadrze dydaktycznej, sprzyjających warunków do prowadzenia prac naukowo-badawczych i różnych zachęt do wykorzystywania tych wyników, także w bieżącej działalności dydaktycznej. Polityka kadrowa ocenianej jednostki jest zbieżna z polityką proponowaną w tym zakresie w Uczelni.

Strategia działania władz ocenianej jednostki zakłada wysoką jakość procesu kształcenia na studiach wyższych I, II i od roku 2012/13 na studiach doktoranckich, a także studiach podyplomowych. Obejmuje wszystkie formy i poziomy studiów i jest zbieżna z działalnością strategiczną Uczelni, co wynika z okazanych Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentów przygotowanych do zatwierdzenia przez RW. Dotychczasowa strategia wydziału (Uchwała Rady Wydziału Elektrycznego nr 06/07/08 z dnia 11.10.2007 r.) zawiera dwa cele, które zostały już osiągnięte i strategia w świetle aktualnych problemów zdezaktualizowała się. Propozycję nowej strategii przygotowaną przez władze ocenianej jednostki Komisja PKA otrzymała podczas wizytacji. Pojawia się w niej koncepcja kształcenia w bezpośredniej formie, wskazująca najogólniej na realizację zasady kształcenia „od ogółu do szczegółu”.

Przedstawione ZO PKA zestawienie tematyki badawczej, dyscyplin naukowych i dorobku naukowego kadry prowadzącej kształcenie potwierdza wysoki stopień zbieżności tematyki badań i prowadzonych zajęć dydaktycznych. Spójność procesu dydaktycznego z prowadzonymi na Wydziale badaniami naukowymi i pracami wdrożeniowymi jest ważnym elementem zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Daje to studentom wszystkich form i poziomów kształcenia możliwość pośredniego uczestniczenia w pracach badawczych. Ponadto wyniki tych prac znajdują odbicie w treści wykładów oraz tematach prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich.

3). Ogólnikowość przedstawionej w RS strategii jednostki w zakresie koncepcji kształcenia, tylko z konkretnym odniesieniem się do studiów doktoranckich i podyplomowych, pozwala jedynie na częściową ocenę identyfikacji roli wydziału na rynku edukacyjnym. Wypada ona jednak pozytywnie.

Mimo braku szczegółowego opisu koncepcji kształcenia, dotychczasowa działalność wydziału oraz jego aktualna rola, nie tylko na lokalnym rynku edukacyjnym, pozwala stwierdzić, że oceniana jednostka ma pełną świadomość znaczenia jakości kształcenia w ugruntowywaniu swojej pozycji na rynku edukacyjnym, ma również świadomość potrzeb

tego rynku w zakresie kształcenia na określonych kierunkach studiów. Stąd współpraca z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, a w efekcie propozycje uruchamiania nowych kierunków.

4). Rola interesariuszy zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki jest duża i objawia się m.in. dbałością o jakość kształcenia, ale współpraca powinna zostać sformalizowana.

Nowa strategia Wydziału nie była formalnie konsultowana i dyskutowana na forum Rady Wydziału z udziałem przedstawicieli wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Cele szczegółowe i priorytety strategii formułowano z uwzględnieniem doświadczeń wydziału, wynikających z intensywnej, wieloletniej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi (otoczenie gospodarcze i społeczne, administracja lokalna i centralna). Strategia ta nie została jeszcze przez RW zatwierdzona. Wg zapewnień władz wydziału zostanie to uczynione w najbliższym czasie. Swoją rolę w przygotowaniach nowej strategii potwierdzali uczestniczący w spotkaniu z ZO pracodawcy i studenci z samorządu. *Powinno, więc zgodnie z wymaganiami nastąpić sformalizowanie współpracy władz wydziału z interesariuszami zewnętrznymi m.in. w ramach zarządzania Systemem Jakości Kształcenia i ustalania strategii Wydziału.*

O realizacji nowej strategii Uczelni mówić można tylko w czasie przyszłym, ponieważ została uchwalona w lutym 2012 r. Z dotychczasowej dobrej praktyki wynika, że działania Wydziału będą podporządkowane realizacji zadań ogólnouczelnianych.

Z otrzymanych dokumentów i rozmów przeprowadzonych przez ZO PKA z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi można stwierdzić, że istnieje zbiorowe poczucie odpowiedzialności za jakość kształcenia zarówno władz jak i kadry na Wydziale Elektrycznym PCz.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Załącznik nr 4 Informacja o studiach doktoranckich i podyplomowych prowadzonych w jednostce oraz o uprawnieniach do nadawania stopni naukowych, w zakresie których nie są prowadzone studia doktoranckie

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego²: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Przedstawiona w RS strategia wydziału w wielu miejscach nie jest tożsama z pojawiającymi się problemami jednostki, jak np. silnie malejącą liczbą studentów na kierunku „elektronika i telekomunikacja”, co powinna brać pod uwagę właściwie skonstruowana strategia. W RS nie powołano się na żaden dokument uchwalony przez RW, dotyczący strategii ocenianej jednostki. ZO otrzymał jednak podczas wizytacji materiały, które zostały przygotowane do zatwierdzenia przez RW jako nowa strategia jednostki. Strategia opisana w tych materiałach jest spójna ze strategią Uczelni. Zaleca się jak najszybsze zatwierdzenie na RW nowej strategii jednostki wraz z koncepcją kształcenia i wyraźnie zarysowanymi celami, tożsamymi z problemami na wydziale i sytuacją w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

2). Koncepcja kształcenia zarysowana jest w RS wydziału bardzo ogólnie. Nie przedstawiono jej wprost, chociaż w kilku punktach można ją dostrzec. Strategia odnosi się do poszczególnych poziomów kształcenia studiów wyższych, bardziej szczegółowo do studiów podyplomowych i doktoranckich, które rozpoczną się w roku akademickim 2012/2013. Podkreślono działania na rzecz stwarzania kadry dydaktycznej, sprzyjających warunków do prowadzenia prac naukowo-badawczych i różnych zachęt do wykorzystywania ich wyników, także w bieżącej działalności dydaktycznej. Działania władz ocenianej jednostki zapewniają dbałość o dobrą jakość procesu kształcenia na studiach wyższych I i II i od roku 2012/13 na studiach doktoranckich, a także studiach podyplomowych. Działalność ta obejmuje wszystkie rodzaje, formy i poziomy studiów oraz jest zbieżna z działalnością strategiczną Uczelni. Wynika to z okazanych Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentów przygotowanych do zatwierdzenia przez RW Elektrycznego PCz.

3). Mimo braku szczegółowego opisu koncepcji kształcenia, dotychczasowa działalność wydziału oraz jego aktualna rola, nie tylko na lokalnym rynku edukacyjnym, pozwala stwierdzić, że oceniana jednostka ma pełną świadomość znaczenia jakości kształcenia w ugruntowywaniu swojej pozycji na rynku edukacyjnym. Ma również świadomość potrzeb tego rynku w zakresie kształcenia na określonych kierunkach studiów.

4). Nowa strategia Wydziału była tylko nieformalnie konsultowana i dyskutowana z udziałem przedstawicieli wszystkich grup interesariuszy zewnętrznych. Rola tych grup w formułowaniu i realizacji jakości kształcenia jest duża i objawia się m.in. dbałością o wysoki i właściwie ukierunkowany poziom wykształcenia absolwentów, ale powinna zostać sformalizowana, np. w ramach zarządzania Systemem Jakości Kształcenia.

Z otrzymanych dokumentów i rozmów przeprowadzonych przez ZO PKA z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi można stwierdzić, że istnieje zbiorowe poczucie odpowiedzialności za jakość kształcenia, zarówno władz, jak i kadry na Wydziale Elektrycznym PCz.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1). Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia Politechniki Częstochowskiej został wprowadzony *Uchwałą Senatu Nr 192/2007 z dn. 21.11.2007 r. w sprawie systemu zapewniania jakości kształcenia w Politechnice Częstochowskiej* a następnie w ramach doskonalenia systemu został on zmodyfikowany *Uchwałą Senatu Nr 363/2011/2012 z dn. 28 marca 2012 r.* Modyfikacja ta dotyczy zakresu działania. Struktura wewnętrznego systemu zapewnienia jakości jest podporządkowana strukturze organizacyjnej uczelni. Na szczeblu uczelni powołana została Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, zaś na szczeblu wydziału działają Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia. Ponadto w strukturze systemu działa Pełnomocnik Rektora ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia powołuje Rektor na okres kadencji. W skład Komisji wchodzi:

- Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia,
- Przewodniczący Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- kierownicy Studium:
 - a. Języków Obcych,

- b. Wychowania Fizycznego i Sportu,
- c. Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli.

Zespół Oceniający pragnie zauważyć, iż w składzie Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia nie ma przedstawiciela studentów ani doktorantów.

Rada Wydziału Elektrycznego *Uchwałą Nr 16/07/08 z dn. 20.12.2007 r.* zatwierdziła Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia i powołała 5-osobową Komisję Wydziałową ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK), w której skład wchodzi nauczyciele akademicy – przedstawiciele adiunktów oraz student. Osobą nadzorującą działania Komisji jest dziekan Wydziału. W strukturze systemu do marca 2012 roku znajdował się ponadto Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia.

Do zadań Komisji Uczelnianej należy całokształt spraw związanych z funkcjonowaniem Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Częstochowskiej, a w szczególności: koordynowanie prac związanych z wdrażaniem Systemu na poszczególnych wydziałach, nadzór nad prawidłową realizacją celów „Systemu”, nadzór nad funkcjonowaniem ECTS, okresowy przegląd programów kształcenia pod kątem ich zgodności z wymaganiami KRK, sprawozdania i raporty dla Rektora i Senatu.

Zadania dla Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości kształcenia na Wydziale Elektrycznym sformułowano następująco: podniesienie rangi pracy dydaktycznej, zapewnienie wysokiego poziomu kadry nauczającej i jej rozwoju, dbałość o nowoczesność programów kształcenia i ich dostosowanie do potrzeb i wymagań rynku pracy, przestrzeganie wymagań KRK obowiązujących dla danego kierunku studiów, wprowadzenie mechanizmów zapewniających wysoką jakość kształcenia”

Do zadań Pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia należało inicjowanie i koordynacja działań mających na celu podnoszenie poziomu kształcenia. Pełnomocnik odpowiadał za wdrażanie i realizację Wydziałowego Systemu i działał na podstawie planu pracy zaakceptowanego przez Radę Wydziału. Zadania te realizowano przez:

- koordynację i kontrolę realizacji procesu oceny zajęć dydaktycznych przez studentów oraz zasięgania opinii absolwentów (w tym pomoc w zakresie przygotowania ankiet i opracowywania wyników),
- koordynację procesu hospitacji zajęć dydaktycznych,
- ocenę realizacji zaakceptowanego planu zapewnienia jakości kształcenia i sporządzanie raportu oceniającego efekty przeprowadzonych działań,
- sporządzanie rocznego raportu o stanie jakości kształcenia na wydziale,
- prezentację raportu na posiedzeniu Rady Wydziału wraz z wnioskami mającymi na celu podnoszenie jakości kształcenia na okres następnego roku
- przekazanie corocznego raportu o stanie jakości kształcenia dla Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zespół Oceniający podczas wizytacji zapoznał się ze wszystkimi materiałami opracowanymi przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Elektrycznym, w tym sprawozdaniami z działalności komisji za okres ostatnich dwóch lat.

Senat w uchwale doskonalącej wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia z 28 marca 2012 roku postawił szczegółowe zadania przez Komisjami Wydziałowymi. Ponieważ uchwała została podjęta w marcu 2012 r., więc Zespół Oceniający nie mógł oczekiwać, że wszystkie zadania sformułowane przez Senat zostaną natychmiast podjęte. Dokonał zatem oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kształcie wyznaczonym Uchwałą Senatu z roku 2007. Zespół Oceniający dostrzega istotne rozwinięcie systemu i bardzo wyraźne dostosowanie go do kryteriów Polskiej Komisji Akredytacyjnej w

instytucjonalnej ocenie jakości kształcenia. Zespół wyraża przekonanie, że system należy jeszcze dopracować w zakresie procedur oraz wskaźników określających efektywność stosowanego systemu. Analiza dokumentów oraz przeprowadzone liczne rozmowy podczas wizytacji pozwalają uznać, iż dwuszczeblowa struktura systemu doskonalenia jakości kształcenia jest przejrzysta i podporządkowana jego celom. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia ma rolę opiniodawczą, analityczną ale i również rekomendacyjną. Decyzje w zakresie jakości kształcenia, zgodnie z systemem prawnym podejmuje Rektor, Senat, a na szczeblu Wydziału Dziekan i Rada Wydziału. Z pełnym przekonaniem można stwierdzić, że wpływ na podejmowanie decyzji w zakresie doskonalenia jakości kształcenia mają interesariusze wewnętrzni, to jest członkowie ciał kolegialnych a więc Senatu i Rady Wydziału, w tym studenci, doktoranci i kadra akademicka. Spotkania Zespołu Oceniającego z przedstawicielami współpracujących z Wydziałem Elektrycznym przedsiębiorstw pozwala stwierdzić, iż formy współpracy zapewniają, zarówno określanie efektów kształcenia, jak i ich weryfikację. Zatem udział interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu decyzji w zakresie jakości kształcenia jest widoczny w takich obszarach jak: budowanie programu kształcenia i praktyk zawodowych. Zespół Oceniający uważa, iż skład Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia powinien zostać uzupełniony o przedstawiciela studentów oraz doktorantów.

Protokoły z posiedzeń Komisji Uczelnianej, z którymi zapoznano się podczas wizytacji są bardzo ogólne i lakoniczne. Zdecydowanie więcej informacji zawierają natomiast sprawozdania Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za okres roku akademickiego 2009/2010 i 2010/2011. Komisja przeprowadziła w tym okresie m.in. analizę programów nauczania przedmiotów podstawowych i przedmiotów kierunkowych w zakresie zgodności ich treści merytorycznej, efektów kształcenia i liczby godzin z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia, ocenę realizacji procesu dydaktycznego (analiza wyników ankietyzacji studentów), ocenę jakości zajęć (hospitacje), ocenę toku studiów na podstawie opinii wyrażonej przez absolwentów w ankiecie po zakończeniu studiów (w badaniu opinii wzięło udział w 2010 roku 214 studentów – absolwentów, rok później - 82) oraz ocenę realizacji praktyk studenckich. Należy jednak zwrócić uwagę, że wnioski Komisji w obu sprawozdaniach są niemal identyczne. Ponadto brakuje informacji o podjętych działaniach naprawczych oraz ich efektach.

Należy zwrócić uwagę, iż mimo powołania studenta w skład Komisji Wydziałowej, nie ma On (w przeciwieństwie do pozostałych członków Komisji) przydzielonych żadnych spraw, którymi miałby się zajmować. Studenci nie biorą np. udziału przy opracowywaniu treści kwestionariusza do oceny nauczycieli akademickich, a także pomijani są przy opracowywaniu wyników. Zespół oceniający uważa, iż student powinien być traktowany jako pełnoprawny członek Komisji wraz z przydzielonymi zadaniami lub uprawnieniami.

2). Wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia wyznacza następujące obszary funkcjonowania:

- Struktura studiów
- Plany studiów i programy kształcenia
- Kadra nauczająca
- Ocena realizacji zajęć dydaktycznych i warunków studiowania
- Ocena działania Systemu

Można uznać, iż obszary te wyznaczają podstawowe, ważne z punktu widzenia czynniki mające wpływ na jakość kształcenia, aczkolwiek zakres obszaru: struktura studiów nie jest czytelny. Brak jest natomiast na przykład takich elementów systemu, jak: efekty kształcenia, ocena studentów. Nie określono również rodzajów studiów, których system dotyczy, to jest, czy są to: studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, studia podyplomowe i

doktoranckie. W rozmowie Zespołu Oceniającego z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia podniesiono problem włączenia studiów podyplomowych w pełnym zakresie do wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a także studiów doktoranckich, które znajdują się w fazie organizacji.

Uczelniany system doskonalenia jakości kształcenia jest obudowany licznym zbiorem zarządzeń Rektora Politechniki Częstochowskiej, uchwał senatu, uchwał Rad Wydziałów w tym Wydziału Elektrycznego. Podstawę do budowania procedur w zakresie jakości kształcenia zawierają dwie uchwały Senatu o wdrożeniu systemu z roku 2007 oraz 2012. Natomiast przy ocenie procedur na uwagę zasługuje fakt, że odnoszą się one z jednej strony do ustalenia zasad postępowania w określonych obszarach systemu, a z drugiej dotyczą analizy działań związanych z poszczególnymi obszarami oceny jakości kształcenia. I tak procedury:

- do obszaru *Struktura studiów* obejmują: Regulamin Studiów, Regulaminy Studiów Podyplomowych i Studiów Doktoranckich; sformułowane warunki i tryb rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia,

- do obszaru *Plany studiów i programy kształcenia* zawierają: formy i tryb przeprowadzania ankiety wśród studentów, zasady zatwierdzania nowych programów kształcenia dla studiów I i II stopnia, zgodnie z KRK na kierunkach „elektrotechnika”, „informatyka”, „elektronika i telekomunikacja”, „inżynieria infrastruktury i drogownictwo”;

- dla obszaru *Kadra nauczająca*: zawierają Kryteria i tryb oceny okresowej nauczycieli akademickich w PCz, zasady działania i kompetencje Komisji ds. prowadzenia postępowania w zakresie uzyskiwania tytułów profesora i stopni naukowych doktora habilitowanego w dyscyplinie Elektrotechnika na WE PCz; regulaminu przyznawania nagród nauczycielom akademickim w Politechnice Częstochowskiej oraz składania wniosków o nagrodę ministra; zasady rozliczania pensum dydaktycznego,

- dla obszaru *Ocena realizacji zajęć dydaktycznych i warunków studiowania* obejmują: regulamin przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom, regulamin dla korzystających ze zbiorów i usług Biblioteki Głównej PCz”.

- dla obszaru: *Ocena działania systemu* opracowano procedury oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia: w tym określono zasady przedkładania pod obrady Senatu sprawozdań Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji

Zespół Oceniający uważa iż procedury te określają zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości w podstawowych obszarach i należy je w pełni przystosować do zmodyfikowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia określonego uchwałą Senatu z marca 2012 roku.

a) Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia na Wydziale Elektrycznym odbywa się w dwóch wymiarach: wewnętrznym bazującym na ocenach dokonywanych przez kadrę akademicką i władze wydziału oraz zewnętrznym wynikającym ze współpracy z pracodawcami, czołowymi firmami działającymi w regionie Częstochowy. Ocena osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia znajduje ogólne regulacje w Regulaminie studiów, Statucie, zarządzeniach Rektora PCz. Zarówno Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia, jak i powołane dla poszczególnych kierunków studiów zespoły programowe i Rada Wydziału dokonywały systematycznych analiz zgodności zakładanych efektów kształcenia ze standardami kształcenia określonymi w rozporządzeniach ministerialnych na prowadzonych kierunkach studiów. Efekty kształcenia potwierdzają takie formy jak egzaminy, zaliczenia, prace etapowe, ocena aktywności studentów itp. Końcowe efekty kształcenia weryfikowane

są egzaminem dyplomowym oraz wartością pracy dyplomowej. Na Wydziale powołano Komisje do spraw weryfikacji prac dyplomowych, zatwierdzania ich tematów oraz ogólnych opisów charakteryzujących cel i zakres tematyczny pracy. Zatwierdzone tematy prac i ich opisy podlegają następnie dyskusji i zatwierdzeniu przez Radę Wydziału. Egzamin dyplomowy obejmuje pytania z zakresu studiowanego kierunku (losowane) i pracy dyplomowej. Działania doskonalące proces dyplomowania powstały między innymi jako odpowiedź na uwagi i sugestie PKA formułowane w programowych ocenach jakości kształcenia. Istotnym elementem oceny stopnia realizacji efektów kształcenia są aktualne prace nad wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji. W sylabusach określono bowiem szczegółowe efekty kształcenia i sposoby ich osiągnięcia.

Zewnętrzna ocena efektów kształcenia wynika ze współpracy Wydziału z licznymi przedsiębiorstwami. Nieformalne ale bardzo ściśle kontakty z prestiżowymi przedstawicielami biznesu pozwalają na konsultowanie definiowania efektów kształcenia, na które oczekuje rynek pracy. I tak na przykład, program kształcenia na wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunkach został tak skonstruowany, w konsultacji ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich, aby student mógł uzyskać podstawowe zawodowe uprawnienia elektryczne. Udział studentów korzystających z tej możliwości sięga 80%.

Istotne znaczenie w ocenie efektów kształcenia mają oceny programowe dokonywane przez PKA, a w szczególności dotyczące jakości prac dyplomowych. Zespół Oceniający uważa, iż warto podjąć próbę pozyskiwania opinii zewnętrznych na przykład innych uczelni w tym zagranicznych o programie kształcenia, a także pracach dyplomowych studentów.

b) Przeprowadzona wizytacja, w tym spotkania Zespołu Oceniającego z grupami interesariuszy Wydziału, pozwalają stwierdzić, iż kadra akademicka, studenci, pracownicy techniczni i administracyjni biorą udział w pracach na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Powołane zespoły programowe dla poszczególnych kierunków studiów, w których członkami są również studenci, czuwały nad zgodnością programów studiów ze standardami kształcenia. Zespoły te pracują nad budową programów kształcenia, dostosowaniem programów do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, tworzeniem nowych specjalności kształcenia. Studenci biorą udział jako członkowie (jeden przedstawiciel studentów) w pracy Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Ponadto studenci są członkami Rady Wydziału, a zatem mogą zabierać głos w dyskusji nad wszelkimi sprawami, które są przedmiotem obrad Rady Wydziału i dotyczą jakości kształcenia. Wydział Elektryczny od wielu lat współpracuje z przedstawicielami rynku pracy, co potwierdziło spotkanie z Zespołem Oceniającym, na które przyszło 16 osób reprezentujących bardzo silne i prestiżowe przedsiębiorstwa profilowo związane z prowadzonymi przez Wydział kierunkami studiów. Programy nauczania, aktualnie realizowane, były opracowywane według obowiązujących standardów, a także w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi, jakimi są firmy regionu częstochowskiego. Współpraca ta jest oparta o bezpośrednie kontakty z pracownikami tych firm (często są to absolwenci Wydziału). Zagadnienia ujmowane w programie studiów zwłaszcza w ramach przedmiotów specjalnościowych i obieralnych, oraz w trakcie realizacji prac dyplomowych są często ukierunkowane na potrzeby przemysłu. Firmy regionu częstochowskiego współpracują ze sobą w ramach działalności Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich (zrzeszonych jest około 14 przedsiębiorstw regionu), co ułatwia kontakty między Wydziałem Elektrycznym, a firmami. Realizowane są różne formy współpracy, jak na przykład: wykłady specjalistyczne przedstawicieli przedsiębiorstw dla studentów Wydziału, staże dla studentów, praktyki zawodowe, realizacja projektów dydaktycznych i naukowych, w tym w formie prac dyplomowych, wykonywanie ekspertyz przez kadre naukową, pomiarów i badań.

W 2011 roku Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej podjął współpracę z Centrum Inżynieryjnym TRW Polska w Częstochowie (Częstochowa Engineering Center), będącym interesariuszem zewnętrznym, w celu podnoszenia kompetencji technicznych i społecznych studentów Wydziału. Celem wspólnych działań jest stworzenie przyszłym absolwentom WE warunków studiowania, które ułatwią podjęcie pracy zawodowej zgodnie z uzyskanym wykształceniem. Firma TRW, biorąc pod uwagę specyfikę swojej firmy i zapotrzebowanie na wysoko kwalifikowanych pracowników, zgłosiła propozycje do programu kształcenia, które dotyczyły wprowadzenia określonych treści programowych w zakresie umiejętności programowania w języku C i językach skryptowych, projektowania obwodów PCB, projektowania, testowania i uruchamiania układów elektronicznych, posługiwania się aparaturą pomiarową oraz znajomość komponentów, interfejsów komunikacyjnych. Propozycje te zostały w programie studiów uwzględnione tak, aby odpowiadały oczekiwaniom potencjalnych pracodawców krajowych i międzynarodowych. W konsultacji z pracodawcami uruchomiono nową specjalność, tj. Elektronika Układowa oraz zmodyfikowano już istniejącą, tj. Elektronika i Inżynieria Komputerowa. Ustalono następujące formy współpracy z firmą TRW:

- cykliczne (2 razy w roku) spotkania informacyjne studentów z pracownikami CEC TRW,
- zwiedzanie laboratoriów firmy CEC TRW,
- aktualizacja oferty praktyk wakacyjnych i pracy w CEC TRW,
- organizowanie warsztatów prowadzonych przez trenerów i inżynierów CEC TRW z tematyki ogólnotechnicznej oraz specjalistycznej dla branży „automotive”, np. analiza DFMEA, metodyka zarządzania projektami i procesami
- tworzenie stanowiska dydaktycznego dla Wydziału Elektrycznego – bezprzewodowy TPMS/FM do bezprzewodowego pomiaru ciśnienia w kole samochodowym,
- użyczenie logo TRW do celów promocyjnych uczelni,
- udział TRW w corocznych targach pracy na Politechnice Częstochowskiej,
- współpraca w zakresie działalności badawczo-rozwojowej.

W bliskiej perspektywie planuje się rozszerzyć współpracę o następujące zadania:

- tworzenie i przekazywanie kolejnych stanowisk dydaktycznych z zakresu metrologii, systemów wbudowanych, interfejsów komunikacyjnych,
- przeprowadzenie wspólnej akcji promocyjnej i rekrutacyjnej w szkołach średnich,
- inspirowanie tematów prac dyplomowych,
- współpraca w zakresie R&D.

Z informacji otrzymanych podczas spotkania Zespołu Oceniającego z pracodawcami wynika, że udział pracowników zatrudnionych w firmie TRW będących absolwentami Politechniki Częstochowskiej w ciągu dwóch ostatnich lat wzrósł z 23% do 38%, co świadczy o celowości podjętych działań, a Wydział Elektryczny jest postrzegany jako źródło potencjalnych pracowników, co odpowiada planom rozwoju, zarówno Wydziału Elektrycznego, jak i CEC TRW w Częstochowie.

W potwierdzaniu efektów kształcenia udział pracodawców jest także widoczny w zaliczaniu praktyk zawodowych. Praktyki zawodowe są bowiem płaszczyzną, na której kształtują się relacje pomiędzy interesariuszami wewnętrznymi (studenci) oraz zewnętrznymi (pracodawcy), a także pozwalają na pierwszą ocenę efektów kształcenia przez obie kategorie interesariuszy. Regulamin praktyk w akredytowanej jednostce wskazuje w §6 pkt. 1, że nadzór nad organizacją praktyk sprawują opiekunowie praktyk dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Regulamin wydziałowy poza dokumentami potwierdzającymi przyjęcie studenta na praktykę przez zakład pracy oraz potwierdzającymi odbycie praktyki nie przewiduje określonych sposobów kontroli praktyk. System kontroli praktyk jest w zasadzie oparty w głównej mierze o dzienniki praktyk, kontakty nieformalne i ogólny przepływ

informacji między instytucją/firmą, a opiekunem praktyk. W zasadzie jedyne wyraźnie określone elementy systemu kontroli, to opinie zawarte w dziennikach praktyk. Nie prowadzi się osobnych badań opinii wśród pracodawców, jedynie nieformalnie pozyskuje informacje dotyczące oceny praktyk.

Dla każdego z kierunków studiów wyższych prowadzonych na Wydziale Elektrycznym opracowane zostały ramowe programy praktyk obejmujące m.in. czas trwania praktyki, cele praktyki oraz jej zakres programowy. W trakcie wizytacji Zespół Oceniający zapoznał się z losowo wybranymi dziennikami praktyk oraz porozumieniami w sprawie organizacji praktyk. Dzienniki praktyk zawierają m.in. ogólne informacje o przebiegu praktyki oraz opinie o studencie-praktykancie. W kontekście oceny jakości praktyk, należy rozważyć wprowadzenie w dziennikach praktyk także rubryki na uwagi studenta o zakładzie pracy i warunkach praktyki, co może pozwolić na ocenę jakości realizowanych praktyk w poszczególnych firmach/instytucjach.

Ocenę realizacji praktyk studenckich przeprowadziła natomiast w ramach swoich prac Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Jednak należy spostrzec, że uwagi i wnioski z tej analizy określone w sprawozdaniach z 2010 i 2011 roku są niemal identyczne. Natomiast brak jest informacji, czy zostały podjęte działania naprawcze oraz jakie są ich efekty.

Studenci w zdecydowanej większości przypadków sami organizują sobie miejsca do odbycia praktyk zawodowych, co pozytywnie wpływa na ich samodzielność.

Istotną rolę w budowaniu jakości kształcenia odgrywa Akademickie Biuro Karier PCz, które łączy w swoich działaniach potrzeby interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych i zajmuje się promocją zawodową studentów i absolwentów. Szczególne znaczenie mają te działania Biura, które wspomagają studentów w zamiarach założenia własnej firmy lub poszukiwań zatrudnienia na rynku pracy.

Zespół Oceniający wysoko ocenia efekty współpracy z pracodawcami regionu Częstochowy, które mają realny wpływ na określanie, a następnie osiąganie efektów kształcenia. Skutkuje to modyfikacjami programu kształcenia uwzględniającymi potrzeby rynku pracy i podnosi na tym rynku konkurencyjność absolwenta Wydziału Elektrycznego. Kolejnym krokiem powinno być wprowadzenie interesariuszy zewnętrznych w proces oceny efektów wprowadzonych zmian.

Władze Wydziału zapewniły, że po ukonstytuowaniu się grupy doktorantów będzie uzupełniony skład Rady Wydziału o ich przedstawiciela. Podobnie doktoranci będą mogli uczestniczyć w pracach komisji ds. zapewniania jakości.

Udział interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych (w szczególności pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy) w określaniu i ocenie efektów kształcenia należy ocenić zatem jako znaczący. Proponowane jest opracowanie skutecznego systemu kontroli praktyk (rekomendowane są kontrole związane z ich przebiegiem, co w szczególności dotyczy praktyk w jednostkach prywatnych; należy mieć jednak na uwadze, aby działania kontrolne nie wpływały na dezorganizację pracy w firmach tego sektora, bowiem może to okazać się czynnikiem zniechęcającym przedsiębiorstwa do prowadzenia praktyk studenckich) oraz sformalizowanie i usystematyzowanie działań związanych z pozyskiwaniem informacji i opinii od pracodawców oraz studentów w dziennikach praktyk.

Należy zwrócić uwagę, iż Samorząd Studentów nie opiniuje przedstawionych zmian w programach i planach studiów. Sytuacja ta wynika z nieświadomości studentów o konieczności podejmowania takich działań.

c) Zgodnie z treścią Zarządzenia nr 183/2011 Rektora PCz za „opracowanie systemu monitorowania karier zawodowych absolwentów Politechniki Częstochowskiej oraz koordynowanie przebiegu badań i analizę danych uzyskanych w trakcie ankietyzacji” odpowiada Akademickie Biuro Karier. Ponadto ABK prowadzi także inne działania polegające m.in. na organizacji zajęć warsztatowych poszerzających wiedzę z zakresu aktywnego poruszania się po rynku pracy, tworzy bazę danych studentów i absolwentów poszukujących zatrudnienia oraz bank ofert pracodawców, oferuje pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, umożliwia dostęp do publikacji z ofertami praktyk, staży i pracy, a także udziela informacji o kursach zawodowych, konkursach, projektach i programach wspierających przedsiębiorczość, świadczy pomoc z zakresu doradztwa zawodowego oraz pomocy finansowej na założenie własnej firmy w ramach Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości; od 6 lipca 2011 roku Akademickie Biuro Karier znacznie rozszerzyło swoją działalność, jednak obecny i nadal bardzo ograniczony skład kadrowy znacznie ogranicza możliwości jego działania (Zarządzeniem nr 183/2011 Rektora Politechniki Częstochowskiej z dnia 6.07.2011 roku w miejsce jednoosobowego Biura Karier utworzono Akademickie Biuro Karier).

Wydział Elektryczny pozyskuje informacje na temat swoich absolwentów w sposób nieformalny i w dużej mierze dzięki osobistym i bezpośrednim kontaktom z absolwentami oraz pracodawcami. W raporcie samooceny dużą rolę w monitorowaniu losów absolwentów przypisuje się Stowarzyszeniu Wychowanków Politechniki Częstochowskiej. Rozmowa podczas wizytacji, z dziekanem wydziału potwierdziła prężne działania Stowarzyszenia, które prowadzi dokumentację dotyczącą adresów oraz miejsc pracy absolwentów PCz. Zarząd Stowarzyszenia stara się poszukiwać tych, którzy odnieśli zawodowe sukcesy, ale również i tych, którzy potrzebują pomocy. Stowarzyszenie dysponuje kilkoma tysiącami kart informacyjnych. Znaczna ich część jest skomputeryzowana. Stowarzyszenie organizuje konkurs „Absolwent Roku”. Co roku wydawany jest informator "Kto Kim", zawierający dane biograficzne oraz charakterystykę profilu instytucji lub firm, z którymi są związani członkowie Klubu. Stowarzyszenie organizuje cyklicznie Giełdę Promocji Absolwentów, która prezentuje dorobek zawodowy absolwentów, a także oferty pracy. Rozmowa z członkami Komisji ds. Jakości Kształcenia potwierdziła działalność Stowarzyszenia, ale zasygnalizowano konieczność utworzenia Koła Absolwentów Wydziału Elektrycznego, aby działania mogły bardziej służyć potrzebom Wydziału

PCz przeprowadziła w 2007 roku pilotażowe badanie losów absolwentów, które objęły również absolwentów Wydziału Elektrycznego. W ankietach wskazano pewne słabości kształcenia które, jak poinformowała Pełnomocnik Rektora, zostały uwzględnione w działaniach korygujących. Studenci mają również możliwość skorzystania z doradztwa zawodowego oraz pomocy finansowej na założenie własnej firmy w ramach Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.

Aktualnie Akademickie Biuro Karier gromadzi deklaracje udziału w badaniach monitoringowych przyszłych absolwentów. Rozpoczęte zostały także prace nad metodologią badania i opracowywane są narzędzia, w których udział biorą m.in. pracownicy Katedry Socjologii PCz oraz prace nad sformalizowaniem procedury. Mając jednak na uwadze ograniczone zasoby kadrowe ABK proces ten może napotkać na poważne bariery i ograniczenia, podobnie jak sama realizacja badania i opracowywanie jego wyników. Zapisy w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym zobowiązujące uczelnie wyższe do cyklicznego monitorowania losów absolwentów będą wymagały wzmocnienia kadrowego – zarówno w kontekście monitoringu losów absolwentów, jak też pozostałych działań realizowanych przez Akademickie Biuro Karier, w szczególności dotyczy to potrzeby wzmocnienia kontaktu i współpracy z pracodawcami.

d) Jednym z zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia jest cykliczny przegląd programów studiów ze względu na: ich zgodności ze standardami kształcenia, strukturę przedmiotów, liczbę godzin (zwłaszcza podczas zjazdów na studiach niestacjonarnych), rodzaj zajęć, wymaganą formę opisu przedmiotów oraz określenie kwalifikacji absolwenta, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ponadto Komisja Wydziałowa ma w ocenie tej uwzględnić nowoczesność programów nauczania i ich dostosowanie do potrzeb i wymagań rynku pracy. Ze względu na konieczność wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji powołane zostały Zespoły Programowe ds. kierunków studiów. Prace te pozwoliły na szczegółową analizę programów, a także ich aktualizację. Trzeba powtórzyć to, iż istotna modyfikacja programów kształcenia nastąpiła z uwagi na współpracę z takimi przedsiębiorstwami, jak na przykład: TRW i Tauron. Nastąpiły konkretne zmiany co do treści kształcenia w programie niektórych przedmiotów, a także w zakresie zdefiniowania wielu nowych umiejętności. Wprowadzono nową specjalność Elektronika układowa i zmodyfikowano istniejące specjalności. Istotną bazę informacyjną dla aktualizacji programów studiów mają ankiety przeprowadzane wśród studentów po egzaminie dyplomowym. Zespół Oceniający zapoznał się z zawartością takich ankiet. Kilka pytań ankiety odnosi się do programu kształcenia. Raport Komisji ds. jakości kształcenia informuje, że program kształcenia otrzymał wysokie oceny studentów-absolwentów, ale podnoszono konieczność zmniejszenia liczebności grup laboratoryjnych oraz zwiększenie godzin zajęć o charakterze praktycznym. Zespół Oceniający uzyskał informacje, iż w wyniku analizy tych ankiet zmniejszono limity liczebności grup laboratoryjnych.

e) Ogólne wymogi oceny studentów są ujęte w Regulaminie studiów. Ponadto szczegółowe zasady oceny osiągnięć studenta zawarte zostały w sylabusach, w tych w szczególności opracowanych według wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji. Przewidują one takie formy oceny jak egzaminy, zaliczenia, kolokwia, prace projektowe, projekty inżynierskie, aktywność na zajęciach itp. Poszczególne formy i skale ocen zostały przypisane do określonych efektów kształcenia. Istotnym elementem oceny końcowych efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy na studiach I i II stopnia. Zasady egzaminu dyplomowego oraz całego procesu dyplomowania zostały dostosowane do uwag zgłaszanych przez Zespoły Oceniające PKA podczas ocen programowych. Określone są też zasady zaliczania praktyk zawodowych, które przewidują udział nie tylko opiekuna z ramienia wydziału, ale również przedstawiciela przedsiębiorstwa, w którym odbywa się praktyka. Zespół Oceniający uważa, iż zachodzi konieczność opracowania zasad oceny słuchaczy studiów podyplomowych zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy oraz wymogów KRK.

f) Kadra akademicka oceniana jest przez studentów studiów wyższych i słuchaczy studiów podyplomowych oraz przez władze wydziału i uczelni. Proces ankietyzacji na Wydziale Elektrycznym prowadzony jest od wielu lat. Ankietyzacja prowadzona jest w formie papierowej, co zapewnia 100% zwrot rozdanych ankiet. Wyniki ankiety są udostępniane nauczycielowi oraz bezpośrednim przełożonym. W rozmowie z Zespołem Oceniającym członkowie Komisji ds. Jakości stwierdzili, że wyniki ankiet miały wpływ w kilku przypadkach na zmiany w obsadzie zajęć. Podkreślano też, że wyniki ocen, zarówno procesu dydaktycznego jak i nauczycieli, wystawiane przez studentów są dość wysokie. Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji należy podkreślić, że studenci nie mają uwag do treści pytań ankietowych. W treści ankiety jest także możliwość formułowania uwag w ramach pytań otwartych. Ponadto możliwość oceny całego toku studiów mają także studenci-absolwenci, którzy uczestniczą w ankietyzacji w momencie oddawania pracy

dyplomowej. W odniesieniu do interesariuszy wewnętrznych, oprócz prowadzonej ankietyzacji studentów formą oceny pracowników naukowo-dydaktycznych jest przeprowadzany przez przedstawicieli AIESEC i Samorządu Studenckiego coroczny konkurs „Nobelek” o miano najlepszego nauczyciela akademickiego.

Statut uczelni określa zasady oceny pracowników naukowo-dydaktycznych. Ocena ta przeprowadzana jest raz na dwa lata z uwzględnieniem aktywności w działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Na jej podstawie stosowna komisja wystawia pracownikowi ocenę ogólną. Arkusz samooceny przy działalności naukowej bierze pod uwagę: wyniki badań naukowych, publikacje naukowe, kształcenie młodej kadry, uczestnictwo w konferencjach, udział w międzynarodowych programach badawczych itp. Przy ocenie działalności dydaktycznej brane są pod uwagę m.in.: poziom prowadzenia zajęć dydaktycznych, autorstwo podręczników, skryptów, prowadzenie zajęć w językach obcych, autorstwo nowych programów studiów itp. Brane są również pod uwagę wyniki ankietyzacji. Przy ocenie działalności organizacyjnej brane są pod uwagę: sprawowanie funkcji organów jednoosobowych i koleżeńskich, sprawowanie funkcji kierowniczych, uczestnictwo w pracach komisji itp. Zespół Oceniający dobrze postrzega ujęcie w systemie ocen nauczycieli akademickich prowadzenie zajęć w językach obcych, gdyż powinno to służyć internacjonalizacji kształcenia i wymianie międzynarodowej studentów. Jest to tym bardziej ważne, iż proces internacjonalizacji kształcenia wymaga na Wydziale Elektrycznym intensyfikacji. W systemie nagród nie ma nagród specjalnych zorientowanych na promowanie jakości kształcenia, w tym innowacyjność edukacyjną.

W celu doskonalenia jakości kształcenia w polityce kadrowej określono wymagania kwalifikacyjne dla prowadzących wykłady, laboratoria i ćwiczenia.

g) Wewnętrzny system zapewnienia jakości wprowadza zasady oceny zgodności zakresu tematycznego prowadzonych badań naukowych z procesem kształcenia. Zasady te realizują się przy podziale środków finansowych i stosowanych kryteriach podziału, a także poprzez ocenę parametryczną wydziału. Zasady podziału środków finansowych zostały precyzyjnie określone w uchwale Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 24 marca 2010 roku zmieniającej regulamin Gospodarki Finansowej Uczelni. W zasadach tych, aczkolwiek nie wydziela się bezpośrednio środków na działania projakościowe, to jednak pewne uregulowania mogą służyć doskonaleniu jakości kształcenia, jak na przykład: zapis, iż przychody, z tytułu opłat za świadczone usługi edukacyjne w całości pozostają w dyspozycji jednostek podstawowych Uczelni. Zespół Oceniający uważa, iż warto rozważyć możliwość przyznawania nagród, na przykład na innowacje edukacyjne. Dziekan wydziału poinformował, że zamierza przeznaczyć nagrody dla pracowników, którzy przygotowują modernizację kilku laboratoriów specjalistycznych, co podniesie w sposób znaczący jakość prowadzonych zajęć. Prace naukowo-badawcze prowadzone na Wydziale Elektrycznym koncentrują się wokół zagadnień związanych z elektrotechniką, elektroenergetyką, elektroniką, metrologią, informatyką, telekomunikacją i diagnostyką urządzeń elektrycznych. Oferta edukacyjna Wydziału, czyli prowadzone kierunki studiów oraz oferowane specjalności kształcenia są ściśle związane z tematyką badań naukowych, co tworzy warunki do powstawania monografii i podręczników wspomagających proces dydaktyczny.

h) Wewnętrzny system zapewnienia jakości uwzględnia ocenę infrastruktury dydaktycznej dla prowadzenia procesu dydaktycznego. I tak:

- Przeprowadza się bieżące oceny wyposażenia sal dydaktycznych pod względem spełnienia przepisów techniczno-budowlanych, ogólnych i branżowych przepisów

bhp, oraz dokonuje się przeglądów okresowych uwzględniające potrzeby dydaktyczne, a w szczególności potrzeby zajęć prowadzonych w warunkach laboratoryjnych,

- Zapewnia się studentom odpowiednie pomoce dydaktyczne – podręczniki, skrypty, instrukcje laboratoryjne, oprogramowanie, dostęp do bibliotek i czytelni, laboratoriów, pracowni, Internetu.

Wydział pozyskał znaczące środki finansowe na realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa wraz z termomodernizacją kompleksu budynków Wydziału Elektrycznego w latach 2010-2014” finansowanego ze środków MNiSW oraz przeznaczył dodatkowo 800 000 zł z środków uczelnianych. Przewidzianych jest do realizacji pięć specjalistycznych laboratoriów, co znacząco podniesie jakość zajęć laboratoryjnych. W okresie od 2009 r. do 2011 r. wyremontowano i wyposażono w nowe meble kilkadziesiąt pokoi pracowników dydaktycznych oraz wymieniono krzesła na holu głównym i bufecie wydziałowym. Wyposażono w nowoczesne środki audiowizualne sale wykładowe - środki finansowe pozyskano z programów unijnych. Obecnie trwa remont kapitalny biblioteki wydziałowej.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia przewiduje wsparcie dla studentów w zakresie dydaktycznym naukowym, materialnym i kulturowym. Studenci mają dostęp do pełnej oferty dydaktycznej umieszczonej na stronie internetowej wydziału. Podany jest katalog sylabusów dla poszczególnych przedmiotów, który znajduje się również w dziekanacie. Studenci objęci są systemem konsultacji i dyżurów ze strony kadry akademickiej. Obecnie Wydział prowadzi prace organizacyjne zmierzające do rozpoczęcia w roku akademickim 2012/2013 naboru na studia doktoranckie w zakresie Elektrotechniki. Spotkanie Zespołu Oceniającego ze studentami pokazało, iż zainteresowanie studiami doktoranckimi jest widoczne, a więc Wydział tworzy możliwości rozwoju naukowego młodzieży ambitnej i uzdolnionej.

W celu podniesienia jakości kształcenia wprowadzono zajęcia fakultatywne wyrównawcze z matematyki i fizyki. W zajęciach tych uczestniczyli wszyscy studenci pierwszego roku studiów stacjonarnych I stopnia, a więc i Wydziału Elektrycznego. Wydział prowadzi kierunki zamawiane („elektrotechnika” zakończyła się w roku 2012, a aktualnie prowadzona jest „informatyka”) i studenci kierunków zamawianych objętych wsparciem projektu "Zwiększenie liczby absolwentów Politechniki Częstochowskiej na kierunkach technicznych, przyrodniczych i matematycznych" brali udział w zajęciach fakultatywnych wyrównawczych z informatyki i chemii. Dla studentów kierunku zamawianego w ramach projektu "Inżynier Informatyk - niezastąpiony pracownik w nowoczesnym przemyśle" realizowanego w Politechnice Częstochowskiej w latach 2011-2015, wprowadzono zajęcia wyrównawcze z matematyki, fizyki i informatyki. Dla studentów kierunku zamawianego w ramach projektu "Nowoczesny inżynier przyszłością naszej gospodarki - atrakcyjne studia na kierunkach zamawianych", realizowanego w Politechnice Częstochowskiej w latach 2011-2015 wprowadzono zajęcia wyrównawcze z matematyki i fizyki. Studenci mogą w czasie trwania studiów uzupełnić wykształcenie, uzyskując uprawnienia do nauczania przedmiotów elektrycznych w szkolnictwie średnim. Wydział Elektryczny uzyskał akredytację FEANI (Europejskiej Federacji Narodowych Stowarzyszeń Inżynierskich) na kierunku „elektrotechnika”, co pozwala jego absolwentom (po odbyciu praktyki zawodowej i dokonaniu odpowiedniej rejestracji dyplomu) ubiegać się o zawodowy tytuł inżyniera europejskiego EU IJG.

Młodzież studiująca na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej swoje zainteresowania naukowe i zawodowe może poszerzać w dziesięciu kołach naukowych. Koła, pod kierunkiem nauczycieli akademickich doskonałą formę kształcenia poprzez rozwijanie zainteresowań poznawczych i dodatkowych kompetencji społecznych. Członkowie kół w

latach 2010-2011 brali czynny udział w Międzywydziałowym Seminarium Kół Naukowych Politechniki Częstochowskiej, którego efektem były publikacje naukowe. Studenci mają możliwość uczestniczenia w targach branżowych, seminariach wydziałowych i spotkaniach z przedstawicielami różnych firm. W 2011 odbyło się seminarium wyjazdowe w Wiśle połączone ze zwiedzaniem elektrowni Porąbka-Żar. Studenci otrzymują dofinansowanie do organizowanych wyjazdów, np. do elektrowni i kopalni Bełchatów, farm wiatrowych, badawczego reaktora jądrowego w Świerku itp. Jako szczególnie ważny efekt wsparcia naukowego dla studentów należy zaliczyć możliwość udziału w projektach badawczych i publikacji efektów tych prac. Osiągnięcia te bowiem mogą podnieść ich konkurencyjność na rynku pracy.

W ramach zadań określonych w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia znajduje się dbałość o zasoby biblioteczne. Przedstawiciel wydziału bierze czynny udział w pracach Rady Bibliotecznej Politechniki Częstochowskiej. Wydział cyklicznie przedstawia Dyrekcji Biblioteki Głównej propozycje uzupełnienia księgozbioru o pozycje wskazane przez pracowników, niezbędne do realizacji procesu dydaktycznego i badań naukowych. Potrzeby te są w pełni realizowane. Tematyka zbiorów Biblioteki Głównej jest ściśle związana z prowadzeniem badań naukowych i realizacją procesu dydaktycznego uczelni w tym Wydziału Elektrycznego. Biblioteka jest nowoczesna, a zbiory zwarte oraz elektroniczne bazy czasopism elektronicznych (EBSCO, ELSEVIER, EMERALD) są dostępne, zarówno dla pracowników naukowych, jak i studentów i doktorantów. Ponadto w budynku Wydziału Elektrycznego mieści się Biblioteka Wydziału Elektrycznego, której zakres tematyczny zbiorów obejmuje m.in. elektrotechnikę, elektronikę, automatykę, i informatykę. W Czytelni Biblioteki Wydziału Elektrycznego studenci mają dostęp również do Internetu.

Kolejnym wsparciem dla studentów jest wymiana międzynarodowa. Od 1997 roku PCz uczestniczy w Programie SOCRATES-ERASMUS. Program ten umożliwia studentom studiów I i II stopnia oraz studentom studiów doktoranckich odbywanie części studiów w uczelniach zagranicznych. Studenci Wydziału Elektrycznego również uczestniczyli w tym programie wyjeżdżając na studia do krajów europejskich. Studenci wyjeżdżali również na praktyki w zagranicznych firmach. Student studiów stacjonarnych i niestacjonarnych może ubiegać się o pomoc materialną ze środków budżetu państwa w formie: stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi. Student na mocy odrębnych przepisów może ubiegać się o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia dla studentów szczególnie wyróżniających się w nauce lub posiadających wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe.

Czynnikiem motywacyjnym dla studentów do nauki jest stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Stypendia przyznawane są 9% najlepszych studentów danego kierunku, którzy otrzymali największą liczbę punktów w swojej grupie. Studenci kierunków prowadzonych na Wydziale Elektrycznym również otrzymują stypendia. Studenci wspierani są także poprzez udostępnienie przez uczelnię bazy noclegowej. Na terenie Miasteczka Akademickiego znajdują się Domy Studenta: dwa duże (po około 800 miejsc) i jeden mniejszy na około 300 miejsc.

Z relacji studentów wynika, iż bieżąca działalność Akademickiego Biura Karier nie jest wystarczająca. Studenci nie wiedzą dokładnie czym ta jednostka się zajmuje, jak również, z braku wiedzy w tym zakresie, nie korzystają z oferowanego doradztwa zawodowego. Działania tej instytucji należy nakierować na wzmoczoną politykę informacyjną, ponieważ plakaty w chwili obecnej są mało widoczne i studenci nie zwracają na nie uwagi. Przy Uczelni funkcjonuje biuro Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości. Studenci przyznali, iż w razie wszelkich pytań dotyczących działalności AIP kierują się bezpośrednio do tej komórki, a samą działalność oceniają pozytywnie.

Jak poinformowały władze Wydziału baza naukowa przeznaczona do realizacji badań na potrzeby prac doktorskich obejmuje wszystkie stanowiska badawcze. Zatem przy założeniu, iż prace badawcze doktorantów powinny wpisywać się w tematykę badań poszczególnych katedr i zakładów, zasoby Wydziału powinny być wystarczające.

Wydział przewiduje obsługę administracyjną doktorantów przez wyznaczonego pracownika, który będzie współpracował z Kierownikiem Studiów Doktoranckich.

i) Na uczelni funkcjonuje Uczelniany System Obsługi Studentów, w skrócie USOS, który gromadzi podstawowe informacje o jakości kształcenia (oceny). Na spotkaniu z pracownikami administracji na pytanie o możliwości wykorzystania informacji (konkretnie uzyskania struktury ocen przedmiotów prowadzonych na wydziale) z systemu USOS Zespół Oceniający nie uzyskał pozytywnej odpowiedzi. Raporty i sprawozdania z działalności Komisji ds. Jakości Kształcenia, wyniki ankiet i ich opracowania itp. są gromadzone na Wydziale i zostały udostępnione członkom Zespołu Oceniającego.

j) Informacje o ofercie kształcenia zamieszczane są w informatorach dla kandydatów na studia wydawanych przez uczelnię oraz na stronie internetowej Uczelni i Wydziału Elektrycznego. Mają one formę broszur oraz płyt CD. Strona wydziałowa zawiera m.in. aktualności, opisy kierunków, informacje o terminach konsultacji pracowników, rozkłady zajęć, wskazówki do realizacji i obrony pracy dyplomowej, a także regulamin studiów. Plany studiów wywieszane są w gablotach na Wydziale Elektrycznym. Zespół Oceniający uważa, iż sylabusy powinny być dostępne w systemie USOS. Ponadto studenci otrzymują informacje dotyczące: zasad i warunków zaliczania przedmiotu czy zaliczania prac etapowych.

Na Wydziale Elektrycznym wprowadzono system antyplagiatowy w celu zapewnienia samodzielności prac dyplomowych. System ten jest uruchamiany w przypadku wskazania promotora. Zespół Oceniający uważa, iż warto objąć tym systemem, mimo specyfiki prac inżynierskich, wszystkie prace.

Władze dziekańskie zapewniły ZO, że program studiów doktoranckich będzie dostępny na stronach Wydziału, podobnie jak regulaminy studiów. Część materiałów (np. wzory pism) będzie dostępna dla doktorantów po zalogowaniu lub bezpośrednio z sieci uczelnianej.

Załącznik nr 5 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Załącznik nr 6 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia - wg badań jednostki

3). Wewnętrzny system jakości kształcenia podlega ocenie na szczeblu uczelnianym z uwzględnieniem prac i efektów realizowanych na wydziałach. Analiza dokumentacji oraz przeprowadzone rozmowy podczas wizytacji z Wydziałową Komisją Jakości kształcenia pozwala stwierdzić, iż na szczeblu wydziału oraz uczelni prowadzone były systematycznie działania monitorujące, a następnie analityczne w takich obszarach oceny jakości kształcenia, jak: przeglądy programów kształcenia, ocena pracy nauczycieli akademickich, oceny warunków studiowania i toku studiów. W sprawozdaniach Komisji Wydziałowej za ostatnie dwa lata podkreślono, iż przeprowadzono analizę programów nauczania w tym przedmiotów

podstawowych i przedmiotów kierunkowych w zakresie zgodności ich treści merytorycznych, efektów kształcenia i liczby godzin z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia, co doprowadziło do pełnej zgodności oferty programowej z wymogami standardowymi. Na Wydziale w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy dokonano modyfikacji programowych oferowanych specjalności kształcenia. Dopracowano program praktyk zawodowych. Zwiększono udział odbywania praktyk zawodowych poza uczelnią, a więc w przedsiębiorstwach. Na 188 praktyk tylko 13 odbywało się w uczelni, podczas gdy w poprzednim badaniu było ich 32, co przynosi korzyści w jakości prac dyplomowych i nabywaniu umiejętności przez studentów.

Przeprowadzono za pomocą hospitacji ocenę jakości zajęć dydaktycznych. Hospitacje przeprowadzane były przede wszystkim przez bezpośrednich przełożonych w jednostkach organizacyjnych Wydziału (w roku akademickim 2009/2010 hospitowano -16 nauczycieli, w r. a. 2010/2011 – 15). Plan hospitacji obejmował na ogół nauczycieli z mniejszym doświadczeniem dydaktycznym, a także tych, którzy otrzymywali słabsze oceny od studentów. Hospitacje zajęć zakończyły się ważnymi uwagami dotyczącymi sposobu prezentacji materiałów dydaktycznych, czy wykorzystania oprogramowania komputerowego. Powtórne hospitacje pokazały, iż zajęcia prowadzone są zgodnie z zaleceniami osób hospitujących. Ponadto po hospitacjach sformułowano też systemowe zalecenia, iż Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia powinna wypracować nowy arkusz hospitacji uwzględniający specyfikę rodzaju zajęć (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, itd.) w celu lepszego odzwierciedlenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz ich oceny. Rekomendacja ta została zrealizowana i projekt nowego arkusza hospitacji przedstawiono Zespołowi Oceniającemu w trakcie wizytacji.

Sprawozdanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za ostatnie dwa lata podkreślały, iż Wydział prowadzi intensywne działania w zakresie wsparcia kadrowego przez pozyskiwanie kadr z zewnątrz (z kraju i zagranicy). I tak w roku akademickim 2009/2010 pozyskano 3 samodzielnych pracowników naukowych, a w 2010/2011 jednego. Ponadto w celu wspieranie podnoszenia kwalifikacji własnej kadry Wydział promuje asystentów i adiunktów, którzy są aktywni naukowo i roją nadzieje na sfinalizowanie rozpraw doktorskich i habilitacyjnych dając możliwość korzystania z urlopów naukowych i stypendiów. Działania doskonalące przejawiają się też modyfikacją zasad podziału środków na działalność naukową preferujących dorobek naukowy przyjętych przez Radę Wydziału na posiedzeniu 29.03.2012 r.

W ramach dostosowania systemu jakości kształcenia do aktualnych wymagań związanych z wdrażaniem Krajowych Ram Kwalifikacji zmodyfikowano założenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zespół Oceniający analizując założenia systemu zauważa znaczącą ich zbieżność z kryteriami oceny instytucjonalnej stosowanymi przez Polską Komisję Akredytacyjną. Zespół Oceniający uważa, iż kolejnym krokiem powinno być opracowanie procedur i narzędzi pozwalających na ocenę efektywności systemu i stopnia jego skuteczności. Niewątpliwie ważnym elementem oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest ocena systemu na szczeblu wydziałowym. Przeprowadzone badania nad efektywnością wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia pozwalają stwierdzić, iż można zaobserwować poprawę w zakresie jakości kształcenia w niektórych jej obszarach. I tak badania ankietowe wskazują, iż utrzymuje się wysoka ocena procesu dydaktycznego i kadry (średnia z ocen przyniosła pewną poprawę z 4,23 do 4,25, jest to minimalna różnica, ale w tym przedziale nie można oczekiwać skokowych zmian). Natomiast nieco słabiej wypadła ocena całego toku studiów w opinii ankietowanych studentów-absolwentów. Pierwsza ocena w postaci średniej z pytań zawartych w ankietach wynosiła 3,85, a kolejna minimalnie mniej, bo 3,82. Szczegółową ankietę

obejmującą 30 pytań oceniających całokształt studiów na danym kierunku studiów, dającą szereg istotnych informacji, wypełniali studenci – absolwenci bezpośrednio po obronie pracy dyplomowej (w roku akademickim 2009/2010 – ankietowano 214 studentów, a w 2010/2011 – 82). Studenci zwracali uwagę na konieczność poprawy bazy laboratoryjnej i zmniejszenie grup laboratoryjnych. W pierwszym badaniu najniżej oceniono wysokość czesnego na studiach niestacjonarnych, co zostało uwzględnione w polityce finansowej uczelni i nie znalazło już krytyki w kolejnym badaniu. W wyniku analizy ankiet podjęto pewne działania korygujące, jak na przykład zmniejszono limit liczby studentów w grupach laboratoryjnych, podjęto wzmożone i skuteczne działania w celu poprawy i zwiększenia bazy laboratoryjnej. Zespół Oceniający uważa, iż warto rozważyć w działaniach doskonalących inne uwagi studentów jak: zwiększenie liczby godzin zajęć o charakterze praktycznym, wydłużenie czasu pracy dziekanatu.

W zakresie praktyk studenckich studenci zwracali uwagę na brak środków na finansowanie kosztów pobytu na praktyce poza uczelnią. Wydział zmniejszył liczbę praktyk odbywanych w uczelni. Można więc uznać, że efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest zauważalna. Potwierdzili to również członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Analiza dwóch rocznych raportów „Sprawozdanie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia” potwierdza, że działania Wydziału zorientowano na systematyczną ocenę oraz doskonalenie poszczególnych obszarów jakości kształcenia. Na spotkaniu Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia z Zespołem Oceniającym wskazano, iż Komisja zrealizowała swoje podstawowe zadanie jakim było podniesienie rangi pracy dydaktycznej, gdyż Wydział Elektryczny pozyskał znaczące środki finansowe na poprawę bazy laboratoryjnej, co w znakomitym stopniu wpłynie na jakość kształcenia i wizerunek wydziału jako jednostki o nowoczesnym zapleczu laboratoryjnym.

W działaniach nad doskonaleniem jakości kształcenia, a także w procesie weryfikacji skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wykorzystano uwagi i zalecenia Zespołów Oceniających Państwowej/Polskiej Komisji Akredytacyjnej. PKA w trakcie oceny programowej na kierunku „elektrotechnika” zwróciła uwagę na zbyt powolny rozwój kadry naukowej na wydziale. Podjęto działania stymulujące aktywność naukową. W okresie od 2006 r. tytuł prof. otrzymało 3 dr hab. oraz stopień dr hab. 4 doktorów pracujących na Wydziale Elektrycznym. W tym czasie zostało zatrudnionych na pełny etat 3 pracowników z tytułem profesora oraz 1 pracownik z tytułem dr hab. Nastąpił też istotny przyrost promocji doktorskich. Od roku 2006 do 2012 zostało wypromowanych 10 doktorów związanych z kierunkiem „elektrotechnika”. Działania dynamizujące aktywność naukową dały bardzo wymierny a jednocześnie najważniejszy efekt, gdyż Wydział otrzymał w roku 2011 uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie Elektrotechnika. Powołano kierownika Katedry Elektrotechniki. Uwzględniając zalecenia Zespołu Oceniającego przy ocenie programowej kierunku „informatyka”, w celu wzmocnienia minimum kadrowego zatrudniono dwie osoby ze stopniem doktora w dyscyplinie Informatyka, co znacznie poprawiło strukturę minimum kadrowego. W wyniku uwag Komisji Akredytacyjnej dostosowano programy kształcenia wszystkich kierunków studiów do standardów kształcenia, w tym zwiększono liczbę godzin przedmiotów obieralnych na kierunku „informatyka” na studiach niestacjonarnych do wymaganych 30%. Zmieniono treści sylabusów zgodnie z zaleceniami PKA. Dodatkowo w roku 2012 wprowadzono nowy opis przedmiotów zgodny z KRK. Poprawiono organizację zajęć na studiach niestacjonarnych. Wg przedstawionych podczas wizytacji instytucjonalnej przykładowych planów studiów maksymalna liczba godzin na zjazd na studiach niestacjonarnych nie przekracza 21 godzin.

W wyniku uwag Komisji Akredytacyjnej przy przeprowadzonych ocenach programowych, położono większy nacisk na wybór promotorów prac dyplomowych przez studentów i ich zakres tematyczny, tak aby były spójne z kierunkiem studiów i spełniały wymogi pracy inżynierskiej. Studenci mogą wybierać seminarium dyplomowe tylko u prowadzących zajęcia na danym kierunku studiów. W związku z tym, że prace mogą również prowadzić pracownicy ze stopniem doktora, to w takim przypadku przyjęto zasadę, iż recenzentem musi być osoba z tytułem profesora lub stopniem dr hab. W ramach reorganizacji Wydziału Elektrycznego Katedra Elektrotechniki została przekształcona w Instytut Elektrotechniki Przemysłowej, powołano dyrektora Instytutu. Bardzo istotne działania doskonalące podjęto w zakresie poprawy bazy dydaktycznej, co było ujęte w zaleceniach kolejnych raportów powizytacyjnych PKA dla każdego kierunku. Od roku 2006 Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej prowadził remonty bazy dydaktycznej. Wyremontowano i odnowiono wszystkie sale wykładowe (9) oraz 22 sale laboratoryjne. Najważniejsze natomiast w opinii Zespołu Oceniającego są starania władz uczelni i wydziału o dotacje finansowe na podjęcie inwestycji, co zakończyło się sukcesem. W 2011 r. Wydział Elektryczny otrzymał 13,8 mln zł na przebudowę i termomodernizację budynków. Inwestycja ta zostanie zakończona w 2014 r. a w jej wyniku planuje się dodatkowo wybudowanie między innymi 12 sal laboratoryjnych i auli na 220 studentów. Ponadto w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego *Modernizacja Infrastruktury Dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej etap I i II* doposażono laboratoria dydaktyczne Wydziału Elektrycznego w aparaturę za ok. 1,9 mln zł oraz doposażono laboratoria w aparaturę badawczą ze środków własnych za przeszło 1 mln zł. W wyniku wykonanych i planowanych inwestycji Wydział Elektryczny P.Cz. zostanie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Z pełnym przekonaniem można stwierdzić, iż Wydział Elektryczny dostosował się do uwag i zaleceń powizytacyjnych Państwowej Komisji Akredytacyjnej, wskazując jednocześnie na skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Działalność Komisji ds. Jakości kształcenia wskazuje, iż Wydział dokłada starań w celu poprawy jakości kształcenia. Dalsze działania władz Wydziału powinny doskonalić wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia by zapewniał skuteczność w identyfikowaniu i rozwiązywaniu trudnych problemów pojawiających się w realizacji procesu dydaktycznego i budował kulturę wysokiej jakości kształcenia.

Załącznik nr 7 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wymagających działań korygujących, naprawczych lub doskonalących wskazanych podczas poprzedniej oceny instytucjonalnej dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział Elektryczny posiada opracowany i wdrożony wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Struktura systemu opiera się na Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Zespołach programowych kierunków studiów, a także (do roku 2012) na koordynującej roli Pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia. Cele systemu zostały nakreślone i obejmują ocenę kluczowych czynników wpływających na jakość kształcenia. Wydział współpracuje z interesariuszami wewnętrznymi (studentami), a także bardzo efektywnie z interesariuszami zewnętrznymi w tworzeniu

koncepcji kształcenia. Efekty tej współpracy mają zauważalny wpływ na deklarowane i osiągnięte efekty kształcenia oraz ofertę programową wydziału, odpowiadającą oczekiwaniom rynku pracy.

2). Przyjęte procedury w zakresie systemu zapewniania jakości obejmują podstawowe obszary ważne dla osiągnięcia wysokiej jakości kształcenia. Sformułowano podstawowe zadania systemu zarządzania jakością, zarówno na szczeblu uczelni, jak i wydziału. Należy podjąć działania w celu rozszerzenia analiz wyników badań na wszystkie istotne dla jakości kształcenia czynniki. Wydział zapewnia o włączeniu studiów doktoranckich w wewnętrzny system zapewniania jakości.

3) Wydział dokonał analizy efektywności i skuteczności działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Dokonano identyfikacji problemów, które wymagały poprawy. Uzyskano w miarę satysfakcjonujące efekty działań naprawczych. Dalsze badania w ujęciu dynamicznym powinny pozwolić na podjęcie próby opracowania zasad pomiaru efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Zespół Oceniający z satysfakcją zauważył dużą determinację władz uczelni i wydziału w rozwijaniu systemu zapewniania i doskonalenia jakości. Otwartość wydziału na współpracę z firmami regionu częstochowskiego, rozwój naukowy pracowników wydziału, doskonalenie oferty kształcenia tworzy właściwe warunki do podnoszenia jakości kształcenia i zapewnienia absolwentom wydziału konkurencyjności na rynku pracy.

3. Cele i efekty kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz podyplomowych, a także system weryfikujący i potwierdzający ich osiągnięcie

Funkcjonowanie **studiów doktoranckich** w Politechnice Częstochowskiej regulują następujące Uchwały Senatu: Nr 234/2010/2011 z dn. 23.02.2011 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2012/2013 (z późn. zm. - Uchwałą Nr 264/2010/2011 z dn. 30.03.2011 r.); Nr 333/2011/2012 z dn. 22.02.2012 r. w sprawie przyjęcia Kodeksu etyki doktoranta Politechniki Częstochowskiej oraz Nr 335/2011/2012 z dn. 22.02.2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów doktoranckich. Szczegółowe informacje na temat studiów III stopnia na kierunku „elektrotechnika” prowadzonych na Wydziale są dostępne na stronie internetowej WE PCz: http://www.el.pcz.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=134&Itemid=124.

Funkcjonowanie studiów **podyplomowych** w Politechnice Częstochowskiej reguluje Uchwała Senatu Nr 51/2008/2009 z dn. 28.01.2009 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu studiów podyplomowych. Szczegółowe informacje na temat studiów podyplomowych „Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa” prowadzonych na Wydziale, dotyczące m.in. Regulaminu rekrutacji i Regulaminu kształcenia, są dostępne na stronie internetowej WE PCz: <http://el.pcz.czest.pl/~podyplisk/>.

1). W raporcie samooceny Wydział Elektryczny PCz zawarł ogólne informacje o programie kształcenia na studiach doktoranckich, czyli o przewidywanej liczbie godzin kontaktowych z doktorantami (630), punktów ECTS (61) oraz liczbie godzin kontaktowych i liczbie punktów ECTS przypisanych do realizacji w zakresie przedmiotów: podstawowych (285 godz. 22 ECTS), kierunkowych (165 godz. 19 ECTS), specjalistycznych związanych z zakresem

rozprawy doktorskiej (120 godz. 16 ECTS) oraz zajęć dydaktycznych, które będzie doktorant prowadził w ramach przedmiotu *Praktyka dydaktyczna* (60 godz. 4 ECTS). Wydział Elektryczny przewidział również specjalistyczne przygotowanie doktoranta do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach oddzielnego przedmiotu o wymiarze 15 godzin, 1 ECTS. ZO w czasie wizyty otrzymał dokument „Program kształcenia: Studia Doktoranckie. Zawiera on informacje o przewidzianych do uruchomienia od 1 października 2012 r. studiach doktoranckich, łącznie z efektami kształcenia, ale bez określenia formy studiów. Program kształcenia przewiduje 630 godzin zajęć dydaktycznych (kontaktowych) oraz co najmniej 135 godzin pracy naukowej uczestnika studiów doktoranckich w obecności nauczyciela akademickiego lub opiekuna naukowego. Program kształcenia obejmuje 1525 godzin, w których 735 godzin, to praca własna uczestnika studiów.

ZO został poinformowany, że opracowywane obecnie sylabusy przedmiotów z programu kształcenia zostaną przedstawione na posiedzeniu Rady Wydziału Elektrycznego 21 czerwca 2012 r. w celu ich akceptacji.

W ww. dokumencie nie ma informacji o realizacji programu kształcenia na studiach niestacjonarnych.

Wydział przewiduje stworzenie uczestnikom studiów doktoranckich możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań poprzez:

- program kształcenia zawierający przedmioty o treściach dotyczących nowoczesnych technik, co znajduje odbicie w *Opisie efektów kształcenia* (dokument „Program kształcenia Studia Doktoranckie”) w zakresie *wiedza*,
- właściwy dobór kadry naukowo-dydaktycznej do realizacji programu studiów doktorskich,
- udostępnienie posiadanej bazy naukowej doktorantom w celu prowadzenia prac badawczych,
- włączenie doktorantów do zespołów prowadzących projekty badawcze,
- odpowiedni dobór opiekunów doktorantów.

Wydział Elektryczny PCz w programie kształcenia przewiduje przedmiot: *Podstawy naukoznawstwa*, (15 godz. kontaktowych, 3 ECTS) który, zgodnie z deklaracją kierownika studiów doktoranckich, będzie zawierał informacje dotyczące metodyki i metodologii prowadzenia badań.

W *Opisie efektów kształcenia* (dokument „Program kształcenia Studia Doktoranckie”) w zakresie *wiedza* oraz *umiejętności*, Wydział deklaruje, że doktorant będzie posiadał zarówno wiedzę (KE3A_W05 i (KE3A_W07), jak i umiejętności (KE3A_U01, KE3A_U02, KE3A_U03, KE3A_U06, KE3A_U07) oraz od KE3A_U16 do KE3A_U21) w zakresie metodyki i metodologii prowadzenia badań.

Wydział deklaruje, że studia doktoranckie będą charakteryzować się przewagą efektów kształcenia odnoszących się do zastosowań wiedzy w rozwiązaniach utylitarnych oraz syntezy wiedzy z różnych dyscyplin w zastosowaniach w przemyśle.

W *Opisie efektów kształcenia* (dokument „Program kształcenia Studia Doktoranckie”) w zakresie *kompetencje społeczne*, Wydział deklaruje, że doktorant będzie posiadał odpowiednie umiejętności zapisane szczególnie w kompetencjach od KE3A_01 do KE3A_06.

Wydział Elektryczny PCz w programie kształcenia, jako moduł przedmiotów fakultatywnych umożliwiających zdobycie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych, wprowadził przedmioty: *Nowoczesne metody i*

techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych i Praktyka dydaktyczna. W planie studiów przedmiot *Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych* (15 godz. kontaktowych 1 ECTS) jest umieszczony na sem. 3. Natomiast przedmiot *Praktyka dydaktyczna* jest przewidywany od semestru 2 (w sumie 60 godz. 4 ECTS). ZO sugeruje umieścić przedmiot *Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych* do realizacji na semestrze 1, żeby uczestnicy studiów zostali przygotowani do prowadzenia zajęć dydaktycznych przed ich rozpoczęciem, czyli przed semestrem 2. Zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych, zajęciom fakultatywnym należy przyporządkować co najmniej 10 ECTS. ZO sugeruje przyporządkować przedmiotowi *Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć dydaktycznych* 4 punkty ECTS, biorąc pod uwagę konieczność pracy własnej uczestnika, oraz przedmiotom *Praktyka dydaktyczna*, odpowiednio na sem. 2 – 2 ECTS, sem. 4 – 2 ECTS, sem. 5 – 1 ECTS, sem. 7 – 1 ECTS, biorąc pod uwagę, że na przygotowanie się do pierwszych zajęć dydaktycznych (sem. 2 i sem 4) doktorant musi poświęcić więcej czasu, czyli pracy własnej. Wprowadzenie tych zmian w punktacji ECTS będzie rzutować na sumaryczną liczbę punktów w czasie studiów. W celu zachowania, deklarowanej obecnie sumarycznej liczby punktów ECTS, należy wprowadzić poprawki w systemie ECTS. Oczywiście Wydział może przyjąć inne rozwiązanie, jednak musi być ono zgodne z przytoczonym powyżej rozporządzeniem MNiSW.

Wydział Elektryczny PCz przewiduje możliwość prowadzenia pracy naukowej przez doktoranta zarówno na Wydziale, jak również i poza Wydziałem:

- w przypadku Wydziału – doktoranci będą mogli prowadzić badania w ramach istniejących tematów projektów badawczych prowadzonych na Wydziale. Doktoranci będą mieli pełny dostęp do istniejących laboratoriów badawczych. Planuje się również, w zależności od potrzeb, wydzielenie w ramach jednostek Wydziału (Instytutów) sali laboratoryjnych przewidzianych na potrzeby badań prowadzonych przez doktorantów. Liczba oraz lokalizacja sali zależeć będzie od zainteresowań naukowych doktorantów,
- jeżeli zaistnieje taka potrzeba, doktoranci mogą prowadzić badania w innych ośrodkach naukowo-badawczych w ramach istniejących już umów i porozumień, jak również sami mogą inspirować powstawanie nowych umów/porozumień.

Wydział przewiduje, że do realizacji planu studiów doktoranckich wykorzystywana będzie przede wszystkim następująca baza laboratoryjna:

- Laboratorium Elektrotechniki Teoretycznej,
- Laboratorium Automatyki Napędów Elektrycznych i Układów Przekształtnikowych
- Laboratorium Komputerowych Modeli Symulacji i Wspomagania Projektowania,
- Laboratorium Techniki Mikroprocesorowych i Techniki Cyfrowej,
- Laboratorium Modelowania w Mechatronice.

Możliwy będzie udział uczestników studiów doktoranckich w badaniach naukowych poza granicami kraju, w ramach istniejących umów i porozumień międzynarodowych. Obecnie Wydział posiada współpracę naukowo-dydaktyczną z następującymi ośrodkami zagranicznymi:

- Faculty of Physics, University of Vienna, Austria,
- Experimental Physics, Saarland University, Niemcy,
- Institute des Sciences et Technologies, Francja,
- Lviv Polytechnic National University, Ukraina,
- Department of General and Inorganic Chemistry, Volyn National University, Ukraina,
- Institute of Physical Optics, Ukraina,
- Uniwersytet Techniczny w Koszycach, Słowacja,
- Uniwersytet Techniczny w Bratysławie, Słowacja,

- Uniwersytet Techniczny w Ostrawie, Czechy.

Wydział Elektryczny PCz współpracuje z redakcją czasopisma *Śląskie wiadomości elektrotechniczne* (czasopismo z listy „B”). Dziekan Wydziału poinformował ZO, że obecnie pokrywa koszty publikacji pracowników, którzy mają otwarte przewody na Wydziale i deklaruje prowadzenie takiej samej polityki w stosunku do doktorantów. Wydział deklaruje pomoc pracowników naukowo-dydaktycznych, szczególnie opiekunów naukowych, w przygotowaniu pierwszych publikacji dotyczących tematyki zainteresowań doktoranta, z uwzględnieniem formy prezentacji określonego problemu naukowego. Doktoranci będą mogli uczestniczyć w konferencjach organizowanych przez uczestników studiów doktoranckich na innych uczelniach wyższych w Polsce lub w ośrodkach zagranicznych oraz organizować takie konferencje na Wydziale Elektrycznym PCz.

Wydział Elektryczny PCz deklaruje zachowanie zgodności kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej sprawującej opiekę naukową nad doktorantami z efektami kształcenia. Pierwszym elementem zachowania tej zgodności będzie etap rekrutacji na studia doktoranckie, gdzie wstępnie uczestnicy studiów wybiorą lub uzgodnią opiekunów naukowych prowadzących badania w interesującej doktorantów tematyce. Skład Wydziałowej Doktoranckiej Komisji Rekrutacyjnej (4 pracowników samodzielnych, 1 pracownik ze stopniem doktora nauk technicznych oraz 1 uczestnik Studium Doktoranckiego Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej PCz) powinien być gwarantem poprawnej akcji rekrutacyjnej. Wydział deklaruje, że podstawową zasadą zatrudniania pracowników naukowo-dydaktycznych do realizacji programu studiów doktoranckich będzie wysoki poziom merytoryczny prowadzonych przez tych pracowników prac badawczych oraz osiągnięć publikacyjnych, jak również osobiste predyspozycje do pracy z młodymi pracownikami nauki (np. dotychczasowe promotorstwo prac doktorskich). Wydział zaznacza, że dobór opiekunów uczestników studiów będzie uzależniony od wybranych przez doktorantów przedmiotów kierunkowych. Rozmowa kwalifikacyjna z kandydatem na studia doktoranckie będzie dotyczyła zakresu jego zainteresowań naukowych (co pozwoli wstępnie wybrać opiekuna naukowego), kierunku studiów wyższych oraz uzyskanych wyników, zarówno na studiach I, jak i II stopnia, oceny ewentualnego dorobku publikacyjnego, tematyki prac dyplomowych na ukończonych studiach wyższych, umiejętności pracy w zespole, zatrudnienia (głównie przy rekrutacji na studia niestacjonarne). Efekty kształcenia będzie można ocenić dopiero po przeprowadzeniu cyklu studiów doktoranckich, ewentualnie częściowo po kolejnych latach prowadzenia studium.

2). W roku akademickim 2011/2012 na Wydziale Elektrycznym PCz prowadzone są studia podyplomowe *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa*, które są studiami uruchomionymi w roku 2011, jako 3 edycja studiów podyplomowych realizowanych w ramach projektu przyznanego przez PARP nr UND-POKL.02.01.01-00-084/09. Celem tych studiów podyplomowych jest aktualizacja i pogłębienie wiedzy w zakresie zaawansowanych technologii informatycznych. Studia są tematycznie zlokalizowane w dziedzinie nauk technicznych, dyscyplina informatyka. Wydział prowadzi na studiach wyższych kierunek „informatyka”.

Na Politechnice Częstochowskiej obowiązuje Regulamin Studiów Podyplomowych Politechniki Częstochowskiej (uchwała nr 51/2008/2009 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dnia 28 stycznia 2009 r.), który nie został dostosowany do wymogów Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym w zakresie art. 2 ust.1 pkt11, art.8 ust.7 i 8, art. 8a, art.68 ust.1 pkt4. W regulaminie stosowane jest nieprawidłowo określenie „uczestnik studiów podyplomowych”, zamiast „słuchacz studiów podyplomowych”.

Studia podyplomowe na Wydziale Elektrycznym są przygotowane zgodnie z wymienionym powyżej regulamin studiów podyplomowych obowiązującym na PCz od 2009 r. Uczelniany regulamin musi zostać dostosowany do wymogów obowiązującego prawa.

Studia podyplomowe *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* trwają 2 semestry i obejmują 240 godzin. Celem studiów jest „zwiększenie kompetencji pracowników przedsiębiorstw w zakresie zaawansowanych technologii informatycznych oraz podniesienie kwalifikacji osób zajmujących się projektowaniem i promocją wyrobów w przedsiębiorstwach o szerokim spektrum produkcji i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów gospodarki opartej na wiedzy”.

Harmonogram zjazdów został uzgodniony ze słuchaczami na pierwszych zajęciach i w ostatecznej wersji zjazdy odbywają się co niedzielę w godzinach od 8:15 do 15:30 z przerwami po każdych 2 godzinach zajęć (15 minut) oraz przerwą obiadową (13:15-14:00). Słuchacze otrzymują napoje w czasie przerw oraz obiad w przerwie obiadowej. Koszt studiów 1187 zł za 2 semestry. W semestrze zimowym było 12 zjazdów, a w semestrze letnim przewidzianych jest 18 zjazdów, w sumie w czasie studiów 30 zjazdów. Z harmonogramem zjazdów, do informacji dostępnej w Internecie i na tablicach ogłoszeniowych Wydziału, podawany jest również harmonogram konsultacji w czasie dni zjazdowych pracowników prowadzących zajęcia na studiach.

Studia w semestrze 1 obejmują pięć przedmiotów, z których trzy kończą się egzaminami, a w semestrze 2 siedem przedmiotów, łącznie z seminarium dyplomowym, z których jeden kończy się egzaminem. Do każdego przedmiotu opracowano sylabusy zawierające podstawowe informacje o danym przedmiocie (bez punktów ECTS i efektów kształcenia). Słuchacze studiów w semestrze 2 wykonują pracę dyplomową, której zakres z reguły jest tematycznie związany z zagadnieniami istotnymi dla ich zakładu pracy. Na końcu studiów słuchacz zdaje egzamin dyplomowy. Treści przedmiotów są dobrane w ten sposób, żeby zapewnić słuchaczom pogłębienie wiedzy w zakresie szeroko rozumianego programowania aplikacji biurowych w przedsiębiorstwach, zarządzania projektami, grafiki komputerowej, administrowania sieciami komputerowymi, bezpieczeństwa obiegu informacji w systemach teleinformacyjnych w przedsiębiorstwie. Wszystkie prowadzone przedmioty są prowadzone w formie wykładów wraz z zajęciami laboratoryjnymi. Liczba godzin laboratoryjnych prowadzonych w dobrze wyposażonym programowo laboratorium (sala B115, 30 stanowisk laboratoryjnych) wynosi 155, a wykładów 85. Zajęcia były monitorowane przez PARP. Przeprowadzono 2 wizyty monitorujące. W czasie pierwszej wizyty, w dniu 9 października 2011 r., w protokole z wizyty monitoringowej nr 084/09/1, w uwagach zawarto stwierdzenie, że nie zostały rozdane materiały szkoleniowe, natomiast w czasie drugiej wizyty, w dniu 6 listopada 2011 r., w zaleceniach pokontrolnych nr 084/09/2, nie zostały zgłoszone żadne uwagi. Czas trwania studiów, zaplecze lokalowo-laboratoryjne, dostępne w czasie zjazdów programy komputerowe są wystarczające do uzyskania zamierzonych efektów. Gwarantem uzyskania tych efektów jest również dobór pracowników naukowo-dydaktycznych realizujących założony program kształcenia.

W dokumentacji studiów na rok akademicki 2011/2012 nie zostały określone takie elementy, jak efekty kształcenia, sylwetka absolwenta czy punktacja ECTS.

ZO odbył spotkanie ze słuchaczami studiów 3 czerwca 2012 r.

Zajęcia na studiach podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* są realizowane przez pracowników Wydziału Elektrycznego PCz, co biorąc pod uwagę zakres tematyczny studiów związany z informatyką jest właściwe. Pracownicy Wydziału, reprezentujący dyscyplinę informatyka, posiadają właściwe kompetencje do prowadzenia tego typu studiów i udział pracowników z przemysłu

nie jest konieczny. W prowadzeniu zajęć bierze udział 6 pracowników: 4 samodzielnych i 2 posiadający stopień naukowy doktora.

Formą potwierdzenia uzyskanych kwalifikacji jest świadectwo ukończenia studiów podyplomowych. Efekty kształcenia tych interdyscyplinarnych studiów umożliwiają awans zawodowy wraz ze zwiększeniem kompetencji pracowników „*łączących zakres wiedzy z grafiki komputerowej i technik multimedialnych, technologii internetowych, systemów informatycznych w zarządzaniu, projektowaniu w systemach CAD, podniesienie umiejętności zastosowania nowoczesnych technik informatycznych do projektowania i promocji wyrobów przez pracowników mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, podniesienie efektywności wymiany informacji w przedsiębiorstwie*”.

Odnosząc się do studiów podyplomowych aktualnie prowadzonych w akredytowanej jednostce należy stwierdzić, że jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, częściowo umożliwia nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz w pełni umożliwia nabycie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

3). Władze Wydziału oraz kierownik studiów doktoranckich poinformowali ZO, że przy opracowywaniu efektów kształcenia i programu kształcenia studiów doktoranckich wykorzystano z doświadczeń oraz ogólnodostępnych programów kształcenia studiów doktoranckich prowadzonych na innych wydziałach PCz (Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki, Wydział Inżynierii Procesorowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej, Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska, Wydział Zarządzania) oraz na innych uczelniach technicznych prowadzących studia doktoranckie związane z dyscypliną i kierunkiem „elektrotechnika” (Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechnika Białostocka, Politechnika Gdańska, Politechnika Lubelska, Politechnika Łódzka, Politechnika Opolska, Politechnika Poznańska, Politechnika Radomska, Politechnika Śląska, Politechnika Warszawska, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Zielonogórski, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie). Oznacza to, że dokumenty dotyczące studiów doktoranckich, a więc i efekty kształcenia przygotował zespół składający się z pracowników samodzielnych, także na podstawie doświadczeń innych jednostek. Wydział Elektryczny przewiduje udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu programu kształcenia i efektów kształcenia po przeprowadzeniu procedury rekrutacyjnej. Będą to głównie pracodawcy uczestników studiów niestacjonarnych, z różnych zakładów pracy, którzy mogą pracować w komisji programowej studiów doktoranckich, jako doradcy w zakresie kształtowania programu studiów i tematyki prac badawczych doktorantów. W czasie procedury rekrutacyjnej na studia doktoranckie w komisji rekrutacyjnej będzie uczestniczyć doktorant Wydziału Inżynierii Procesorowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej (Uchwała Rady Wydziału Elektrycznego PCz nr 240/2011/2012 z dnia 29 lutego 2012 r.), który może być traktowany jako interesariusz zewnętrzny. Władze Wydziału Elektrycznego przewidują korektę programu kształcenia na bieżąco, w kolejnych latach akademickich oraz po zakończeniu pierwszego cyklu kształcenia. W pracach nad programem kształcenia w powołanej po rekrutacji komisji programowej będzie brać udział uczestnik studiów doktoranckich będący przedstawicielem doktorantów, a także w posiedzeniach Rady Wydziału będzie uczestniczył wybrany przedstawiciel uczestników studiów doktoranckich. Będą oni interesariuszami wewnętrznymi. Zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich będą oceniane przez uczestników studiów w formie ankiet. Na początku będą to ankiety analogiczne jak na studiach wyższych I i II stopnia, następnie stworzona zostanie ankieta dostosowana do programu studiów i przewidywanych efektów kształcenia. W kształtowaniu pytań w ankiecie przewidywany jest udział interesariuszy wewnętrznych (pracownicy prowadzący zajęcia, uczestnicy studiów) oraz zewnętrznych (pracownicy zakładów pracy).

W prowadzonych w obecnym roku akademickim studiach podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* w procesie określania efektów kształcenia nie brali udziału interesariusze zewnętrzni (pracodawcy), ponieważ charakter tych studiów tego nie wymaga. W pewnym sensie pracodawcy będą oceniać efekty kształcenia, ponieważ kwalifikacje słuchaczy studiów, po ich ukończeniu, będą na pewno wyższe. Kierownik studiów powinien przeprowadzić ankietę wśród tych pracodawców, którzy akceptowali udział swoich pracowników w studiach. Słuchacze, którzy po odbyciu studiów zmieniają prace, a powodem będą ich podwyższone lub nowo uzyskane kwalifikacje, będą stanowić dowód na weryfikację zamierzonych efektów kształcenia.

Do ewaluacji zajęć w ramach przedmiotowego studium wykorzystywana jest ankieta audytoryjna w dwóch wersjach: początkowa przed rozpoczęciem zajęć oraz końcowa na zakończenie. Przeprowadzenie ewaluacji jest obligatoryjne z uwagi na zasady zarządzania projektami w ramach POKL. Pytania ankiety są sformułowane na bardzo wysokim poziomie ogólności, a większość pytań to pytania otwarte, które nie zawierają kafeterii odpowiedzi oraz skal, co w znacznym stopniu może wpływać na rzetelną ocenę i ewaluację studiów podyplomowych (pytania odnoszą się w głównej mierze do programów wykorzystywanych w pracy zawodowej przez uczestników studiów oraz subiektywnego poziomu ich wiedzy w zakresie ich wykorzystywania, stąd też należy przyjąć, że głównym celem ewaluacji jest ocena wzrostu wiedzy i określonych kompetencji wśród uczestników studiów). Zespołowi Oceniającemu nie zostały udostępnione raporty z ewaluacji w bieżącym roku akademickim z uwagi na opracowanie ich dopiero na zakończenie projektu (trwa do 30 czerwca 2012 roku).

W procesie oceny dydaktycznej wykorzystywana jest także ankieta dotycząca oceny wykładowców. Na podstawie rezultatów ankietyzacji nie są jednak opracowywane raporty, a ankiety są analizowane w sposób pobieżny. Jak do tej pory ankietyzacja nie wykazała problemów w zakresie dydaktyki na studiach podyplomowych, więc nie było konieczności interwencji. Ponadto słuchacze studiów podyplomowych mają możliwość zgłaszania na bieżąco swoich uwag i spostrzeżeń wykładowcom oraz kierownikowi studium.

Warto także podkreślić, że PARP (Instytucja Pośrednicząca w ramach POKL i działania, w ramach którego Wydział uzyskał dofinansowanie na prowadzenie przedmiotowych studiów podyplomowych) przeprowadziła kontrolę projektu, która nie wykazała większych uchybień i nieprawidłowości.

Tematy prac podyplomowych są ustalane z udziałem interesariuszy zewnętrznych, co zwiększa możliwość ich aplikacyjności. Sam pomysł uruchomienia studiów wynikał z oceny potrzeb rynku pracy, ale informacje w tym zakresie były pozyskiwane w sposób nieformalny i poprzez kontakty bezpośrednie.

Do tej pory akredytowana jednostka w sposób sformalizowany i usystematyzowany nie badała także potrzeb pracodawców i słuchaczy (nie licząc badań ewaluacyjnych, o których wspomniano wyżej).

Obecnie prowadzone inicjatywy z zakresu pozyskiwania opinii od interesariuszy zewnętrznych (szczególnie pracodawców) na temat jakości kształcenia są zatem niewystarczające dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na studiach podyplomowych i dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy z uwagi na niesformalizowany i nieusystematyzowany sposób pozyskiwania informacji. W przypadku interesariuszy zewnętrznych rekomendowane jest przede wszystkim wypracowanie spójnego systemu pozyskiwania informacji od pracodawców i analizowania potrzeb rynku pracy, który może być sprzężony z systemem pozyskiwania informacji na temat oczekiwanego przez pracodawców programu studiów I i II stopnia.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach podyplomowych należy ocenić jako znaczący i wymagający rozwinięcia oraz sformalizowania. W przypadku interesariuszy wewnętrznych jest on realizowany w pełni.

4). W przekazanym ZO planie studiów doktoranckich poszczególnym przedmiotom zostały przypisane punkty ECTS. Plan studiów zakłada uzyskanie przez uczestnika studiów 61 ECTS. Nie ma sylabusów do poszczególnych przedmiotów (są jeszcze opracowywane) i nie ma informacji jaki jest podział punktów ECTS na zajęcia kontaktowe i pracę własną doktoranta. Modułowi przedmiotów fakultatywnych, umożliwiających zdobycie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych, punkty ECTS zostały przyporządkowane nieprawidłowo, jest 5 ECTS, powinno być co najmniej 10 ECTS. Jest to wymóg rozporządzenia MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Władze Wydziału przewidują przedstawienie członkom Rady Wydziału Elektrycznego dokumentu zawierający sylabusy przedmiotów, a także programu kształcenia i plan studiów stacjonarnych i niestacjonarnych do zatwierdzenia na posiedzeniu, które odbędzie się 21 czerwca 2012 r. W zatwierdzonym do realizacji dokumencie muszą być uwzględnione sugerowane przez ZO uwagi.

Program kształcenia na studiach podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* został opracowany w formie prowadzonych przedmiotów i przyporządkowanym im liczbom godzin, bez przypisania punktów ECTS. Studia zostały przygotowane zgodnie z obowiązującym na PCz Regulaminem studiów podyplomowych z 2009 r. W następnych edycjach studiów podyplomowych Wydział musi opracować programy kształcenia na studiach podyplomowych zgodnie z obecnie obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Na PCz musi powstać nowy regulamin studiów podyplomowych zgodny z wymogami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

5). Na studiach doktoranckich trudno określić wiarygodność i przejrzystość oraz dostępność systemu oceny osiągnięcia zakładanych celów, ponieważ studia zostaną uruchomione w roku akademickim 2012/2013. Wydział przewiduje weryfikację przez ankiety uczestników studiów oraz ocenę postępów poszczególnych uczestników studiów. System oceny osiągnięć doktoranta zakłada oprócz oceny wykonanej przez opiekuna/promotora uwzględnienie: publikacji naukowych, czynny udział w konferencjach, autorskie projekty badawcze, nagrody, odbyte staże, udział w pracach na rzecz promocji nauki itp. Warto podkreślić, że system oceny wpisuje się w Uczelniany regulamin przyznawania stypendium doktoranckiego. W przypadku wymagań koniecznych do zaliczenia poszczególnych przedmiotów na Wydziale trwają prace nad sylabusami, w których takie wymogi zostaną zawarte, przy czym sylabusy mają być przedstawione Radzie Wydziału w dn. 21.06.2012 r.

Ocena postępów słuchaczy studiów podyplomowych jest dokonywana zgodnie z Regulaminem Studiów Politechniki Częstochowskiej, co precyzuje Regulamin Studiów Podyplomowych Politechniki Częstochowskiej w § 5 p. 6.

Ocena przydatności prowadzonych studiów podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa*, zgodnie z deklaracją kierownika studiów, będzie wykonana na podstawie ankiet, które wypełnią słuchacze tych studiów. Przewidywane są dwa rodzaje ankiet: ankieta przygotowana w ramach projektu PARP nr UND-POKL.02.01.01-00-084/09 oraz ankieta stosowana w Politechnice Częstochowskiej do oceny zajęć dydaktycznych na studiach wyższych. Ankieta PARP była zbierana na początku

semestru pierwszego i zawarte w niej informacje będą stanowić materiał porównawczy do ankiety, która zostanie przeprowadzona na końcu studiów. Wnioski będzie można uzyskać dopiero po przeprowadzeniu drugiej ankiety, a także ankiety PCz. W ankiecie tej jest również pytanie w jaki sposób uzyskali słuchacze informację o studiach. W poprzednich latach prowadzone edycje tych studiów podyplomowych były oceniane bardzo pozytywnie przez słuchaczy. W poprzedniej edycji studiów podyplomowych przeprowadzono ankietę 26 czerwca 2011 r., w której uczestniczyli wszyscy słuchacze. Poniżej przytoczono pytania i średnie oceny obliczone z wszystkich prowadzonych zajęć, przy założeniu, że skala ocen jest od 1 do 5. Oceny słuchaczy były na poziomie 4 i 5, nie było ocen na poziomie 3 i 2. Średnia dla wszystkich prowadzących i wszystkich pytań wynosiła 4,92.

Pytanie	Ocena
1. Przygotowanie prowadzącego do zajęć	4,93
2. Pobudzanie do aktywności studentów i zachęcanie ich do czynnego udziału w zajęciach	4,92
3. Stopień w jakim zajęcia inspirują do samodzielnego, twórczego myślenia	4,93
4. Jasność i zrozumiałość prezentacji	4,93
5. Postawy wobec studentów	4,95
6. Sposób oceny rezultatów prac pod względem obiektywności i sprawiedliwości oceniania	4,92
7. Dostępność poza zajęciami na konsultacjach	5,00

Zgodnie z informacją absolwenci tej edycji byli, między innymi, tymi osobami, które zareklamowały studia słuchaczom obecnej edycji.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego²: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Studia doktoranckie na Wydziale Elektrycznym PCz zostaną uruchomione od 1 października 2012 r. Wydział przedstawił do oceny dokument „Program kształcenia Studia Doktoranckie” przygotowany przez zespół ds. studiów doktoranckich. Dokument ten zawiera informacje o przewidywanych do uruchomienia studiach doktoranckich bez wskazania ich formy i wymaga poprawek. Wydział musi opracować program kształcenia i plan studiów doktoranckich dla obu form kształcenia zgodnie z wymaganiami Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i rozporządzeniem MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych. Efekty kształcenia będzie można ocenić dopiero po przeprowadzeniu cyklu studiów doktoranckich, ewentualnie częściowo po kolejnych latach akademickich od uruchomienia studiów.

2) Realizowane w roku akademickim studia podyplomowe *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* w pełni umożliwiają aktualizację i rozszerzenie wiedzy z zakresu technologii informatycznych. Założone efekty kształcenia, wynikające z programu i planu studiów, sformułowane jako cel studiów zostały osiągnięte w poprzednich edycjach studiów podyplomowych i również w tej edycji roku mają pozytywną ocenę. Efekty kształcenia w poprzednich edycjach były sprawdzane przez PARP i studia uzyskiwały ocenę pozytywną. Studia podyplomowe

Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa zostały przygotowane zgodnie z obowiązującym na Politechnice Częstochowskiej Regulaminie Studiów Podyplomowych z 2009 r. Regulamin ten nie został dostosowany do wymogów Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym w zakresie art. 2 ust. 1 pkt 11, art. 8 ust. 7 i 8, art. 8a art. 68 ust. 1 pkt 4.

Uczelniany regulamin musi zostać dostosowany do wymogów obowiązującego prawa. Jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodnie z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, częściowo (z uwagi na specyfikę prowadzonych aktualnie studiów) umożliwia nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz w pełni umożliwia nabycie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

3) Władze Wydziału oraz kierownik studiów doktoranckich przy opracowywaniu efektów kształcenia i programu kształcenia studiów doktoranckich korzystali z doświadczeń oraz ogólnodostępnych programów kształcenia studiów doktoranckich prowadzonych na innych wydziałach PCz oraz na innych uczelniach technicznych prowadzących studia doktoranckie związane z dyscypliną i kierunkiem „elektrotechnika”. Oznacza to, że dokumenty dotyczące studiów doktoranckich, a więc i efekty kształcenia przygotował zespół ds. studiów doktoranckich z udziałem władz wydziału, ale na podstawie doświadczeń innych jednostek (interesariusze zewnętrzni dla Wydziału Elektrycznego). Wydział Elektryczny przewiduje udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu programu kształcenia i efektów kształcenia po przeprowadzeniu procedury rekrutacyjnej. W kształtowaniu pytań w ankiecie przewidywany jest udział interesariuszy wewnętrznych (pracownicy prowadzący zajęcia, uczestnicy studiów) oraz zewnętrznych (pracownicy zakładów pracy).

W prowadzonych w obecnym roku akademickim studiach podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* w procesie określania efektów kształcenia nie brali udziału interesariusze zewnętrzni (pracodawcy), ponieważ charakter tych studiów tego nie wymaga. W pewnym sensie pracodawcy będą oceniać efekty kształcenia, ponieważ kwalifikacje słuchaczy studiów, po ich ukończeniu, będą na pewno wyższe. Kierownik studiów powinien przeprowadzić ankietę wśród tych pracodawców, którzy akceptowali udział swoich pracowników w studiach. Słuchacze, którzy po odbyciu studiów zmieniają pracę, a powodem będą ich podwyższone lub nowo uzyskane kwalifikacje, będą stanowić dowód na weryfikację zamierzonych efektów kształcenia.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach podyplomowych należy ocenić jako znaczący ale wymagający rozwinięcia oraz sformalizowania. W przypadku interesariuszy wewnętrznych jest on realizowany w pełni.

4) Przedmiotom w planie studiów doktoranckich zostały przypisane punkty, sumarycznie 61 ECTS. Nie ma sylabusów do poszczególnych przedmiotów (są jeszcze opracowywane) i nie ma informacji jaki jest podział punktów ECTS na zajęcia kontaktowe i pracę własną doktoranta. Władze Wydziału przewidują przedstawienie członkom Rady Wydziału Elektrycznego dokumentu zawierający sylabusy przedmiotów, a także programu kształcenia i plan studiów stacjonarnych i niestacjonarnych do zatwierdzenia na posiedzeniu, które odbędzie się 21 czerwca 2012 r. W zatwierdzonym do realizacji dokumencie muszą być uwzględnione sugerowane przez ZO uwagi. Program kształcenia na studiach podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa* został opracowany w formie

prowadzonych przedmiotów i przyporządkowanym im liczbom godzin, bez przypisania punktów ECTS. Studia zostały przygotowane zgodnie z obowiązującym na PCz Regulaminem studiów podyplomowych z 2009 r. W następnych edycjach studiów podyplomowych Wydział musi opracować programy kształcenia na studiach podyplomowych zgodnie z obecnie obowiązującymi uregulowaniami prawnymi. Na PCz musi powstać nowy regulamin studiów podyplomowych zgodny z wymogami Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

5) Na studiach doktoranckich trudno określić wiarygodność i przejrzystość oraz dostępność systemu oceny osiągnięcia zakładanych celów, ponieważ studia zostaną uruchomione w roku akademickim 2012/2013. Wydział przewiduje weryfikację przez ankiety uczestników studiów oraz ocenę postępów poszczególnych uczestników studiów. System oceny wpisuje się w Uczelniany regulamin przyznawania stypendium doktoranckiego.

Ocena przydatności prowadzonych studiów podyplomowych *Technologie informatyczne i kapitał ludzki potencjałem nowoczesnego przedsiębiorstwa*, zgodnie z deklaracją kierownika studiów, będzie wykonana na podstawie ankiet, które wypełnią słuchacze tych studiów. Przewidywane są dwa rodzaje ankiet: ankietę przygotowaną w ramach projektu PARP nr UND-POKL.02.01.01-00-084/09 oraz ankietę stosowaną w Politechnice Częstochowskiej do oceny zajęć dydaktycznych na studiach wyższych. W poprzednich latach prowadzone edycje tych studiów podyplomowych były oceniane bardzo pozytywnie przez słuchaczy.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę mające służyć realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1). Doskonalenie polityki kadrowej Politechniki Częstochowskiej jest jednym z jej celów strategicznych, wymienionych w Strategii Rozwoju Politechniki Częstochowskiej, określonej w uchwale Senatu Politechniki Częstochowskiej nr 21/2008/2009 z dnia 29.10.2008 r.

Zgodnie z tą strategią jako priorytetowe traktuje się w Uczelni działania służące m.in.:

- zapewnieniu wsparcia merytorycznego, finansowego i organizacyjnego dla działań nauczycieli akademickich, zmierzających do uzyskiwania wyższych stopni naukowych i tytułu naukowego;
- uzupełnianiu zasobów kadry samodzielnych pracowników naukowych, niezbędnych do uzyskiwania przez Rady Wydziałów uprawnień do nadawania stopni naukowych, zwłaszcza pod kątem uzyskiwania tytułu profesora i stopnia doktora habilitowanego, a także dających możliwość ubiegania się o miano uniwersytetu technicznego;
- stabilizacji zasobu kadrowego samodzielnych pracowników naukowych, niezbędnego do utrzymania posiadanych uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego w perspektywie czasowej 3-5 lat.

Polityka kadrowa Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej jest w pełni spójna z polityką prowadzona w tym zakresie w Uczelni. Służy temu przyjęcie ww. celów jako priorytetowych w działalności Wydziału. Działania władz Wydziału, składające się na politykę kadrową służą zapewnieniu warunków do właściwej realizacji podstawowych zadań Wydziału w zakresie realizowanego procesu dydaktycznego na studiach wyższych I i II stopnia, a od nowego roku akademickiego – studiach doktoranckich oraz na studiach podyplomowych, a także zapewnieniu sprzyjających warunków do prowadzenia prac

naukowo-badawczych, wspierających działalność dydaktyczną oraz służących rozwojowi naukowemu nauczycieli akademickich Wydziału.

Analiza danych zawartych w Raporcie samooceny oraz uzyskanych trakcie wizytacji, dotyczących polityki kadrowej prowadzonej na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej pozwala na sformułowanie następujących spostrzeżeń, uwag i wniosków:

- O ile w ostatnich 5 latach łączna liczba zatrudnionych nauczycieli nie uległa zasadniczej zmianie (na Wydziale i w Uczelni), to znacząco zmieniła się struktura zatrudnienia. Porównanie stanu i struktury zatrudnienia w r. a. 2011/2012 z r. a. 2006/2007 pozwala zauważyć, że nastąpił nieznaczny wzrost łącznej liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych w Wydziale na podstawowym miejscu pracy z 74 do 77, co stanowi wzrost o 4,1% (w Uczelni nastąpił spadek zatrudnienia o 1,3%), przy czym w poszczególnych grupach nauczycieli akademickich wystąpiły następujące zmiany:
 - w grupie profesorów: z 5 do 9, co stanowi wzrost o 80,0% (w Uczelni wzrost o 32,0%);
 - w grupie doktorów habilitowanych: w porównywanych okresach nie uległa zmianie: 12 (w Uczelni wzrost o 5,4%);
 - w grupie doktorów: z 44 do 48, co stanowi wzrost o 9,1% (w Uczelni wzrost o 5,3%);
 - w grupie pozostałych nauczycieli akademickich: z 13 do 8, co stanowi spadek o 38,5% (w Uczelni spadek o 27,3%).
- W stosunku do r. a. 2006/2007 nastąpiło znaczące zmniejszenie się liczby studentów, co ma bezpośredni związek z dokonującymi się w Polsce w ostatnich kilku latach zmianami demograficznymi, skutkującymi m.in. zmniejszeniem się liczby kandydatów na studia wyższe. W przypadku ocenianego Wydziału Elektrycznego liczba studentów na prowadzonych przez Wydział kierunkach studiów zmniejszyła się o 52,9% (w Uczelni nastąpił spadek liczby studentów o 30,6%). Zmniejszyła się także liczba uczestników studiów podyplomowych: w Wydziale o 26,8% a w Uczelni o 35,6%. Warto zauważyć, że w analizowanym okresie czasu liczba uczestników studiów doktoranckich (doktorantów) wzrosła w Uczelni o 215,4% (Wydział Elektryczny planuje uruchomienie studiów doktoranckich na kierunku „elektrotechnika” od nowego roku akademickiego).

Ocena realizacji polityki kadrowej na ocenianym Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, w zakresie prawidłowości powierzania jej zadań dydaktycznych i naukowych, pozwala na sformułowanie następujących uwag:

- planowanie obciążenia dydaktycznego i przydział zajęć dydaktycznych poszczególnym nauczycielom akademickim odbywa się z uwzględnieniem ich specjalizacji naukowej, posiadanego doświadczenia zawodowego i dorobku publikacyjnego;
- przestrzegana jest zasada pełnej zgodności między zakresem merytorycznym przedmiotu a specjalnością naukową nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot;
- związek specjalizacji naukowych kadry dydaktycznej Wydziału z prowadzonymi przez pracowników przedmiotami nie budzi zastrzeżeń co do prawidłowości powierzania kadrze zadań dydaktycznych;
- w procesie planowania obciążenia dydaktycznego i przydziału zajęć dydaktycznych poszczególnym nauczycielom akademickim uwzględniane są wyniki weryfikacji jakości dotychczasowego prowadzenia tych zajęć, będących wynikiem działania Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Podstawowymi mechanizmami praktycznej weryfikacji jakości realizowanego na ocenianym Wydziale procesu dydaktycznego są hospitacje zajęć dydaktycznych, ankiety studenckie, prowadzone na wszystkich poziomach studiów, w tym na studiach wyższych i podyplomowych. Istotnym elementem oceny działalności dydaktycznej i naukowej są także okresowe oceny pracy nauczycieli akademickich.

Hospitacje zajęć dydaktycznych stanowią trwały element systemu kontroli jakości procesu dydaktycznego. Z okazanych Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentacji tego procesu wynika, że hospitacje są planowane w poszczególnych instytutach w cyklach semestralnych, realizowane zgodnie z przyjętymi planami z wykorzystaniem jednolitego w całym Wydziale i dla wszystkich form studiów (wyższych i podyplomowych) formularza (Arkusza Obserwacji Zajęć), zawierającego podstawowe informacje dotyczące kontrolowanych zajęć, kontrolowanego nauczyciela akademickiego oraz kontrolującego. Nauczyciel prowadzący hospitowane zajęcia podpisuje zapoznanie się z treścią uwag kontrolującego. Wyniki hospitacji są podstawą do sporządzania zbiorczych wyników hospitacji, które są omawiane na posiedzeniach Rady Wydziału (raz na semestr). Z wypowiedzi i uwag formułowanych na spotkaniach Zespołu Wizytującego PKA z nauczycielami akademickimi wynika, że system hospitacji zajęć jest uznawany za ważne ogniwo Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Ankietowanie studentów odbywa się cyklicznie w każdym semestrze studiów oraz po ich zakończeniu, z wykorzystaniem tzw. ankiety absolwenta. Ankietowaniu, służącemu ocenie jakości kształcenia w kolejnych semestrach podlegają studenci studiów wyższych i podyplomowych, z wykorzystaniem tego samego formularza (Ankieta dotycząca realizacji procesu dydaktycznego). Formalną podstawę ankietyzacji stanowi uchwała Senatu Politechniki Częstochowskiej nr 107/2006 z dnia 25.10.2006 r. Na ocenianym Wydziale Elektrycznym ankietowanie studentów odbywa się wyłącznie z wykorzystaniem ankiet tradycyjnych (papierowych). W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami formułowane były wypowiedzi i opinie potwierdzające sprawne działanie systemu ankietyzacji. Podawane były także przykłady, z których wynika, że studenci wypełniają ankiety z przekonaniem, że ich głos jest uwzględniany w planowaniu obsady zajęć dydaktycznych. Formułowane były także postulaty rozszerzenia stosowanych form ankietowania o ankiety elektroniczne. Z kolei, na spotkaniu Zespołu Oceniającego PKA z nauczycielami akademickimi były liczne wypowiedzi świadczące o tym, że nauczyciele są zapoznawani z wynikami oceny ich pracy przez studentów. Poza ankietami bieżącej oceny jakości procesu kształcenia na wszystkich wydziałach Politechniki Częstochowskiej stosowane są także tzw. ankiety absolwenta (ankiety dotyczące oceny całego toku studiów odbytych na Politechnice Częstochowskiej), wypełniane przez studentów kończących studia (wyższe i podyplomowe). Wyniki tych ankiet stanowią podstawę do monitorowania losów absolwentów Politechniki Częstochowskiej, w tym absolwentów ocenianego Wydziału Elektrycznego.

Zgodnie ze statutem Politechniki Częstochowskiej raz na dwa lata przeprowadzana jest okresowa ocena wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych, z uwzględnieniem aktywności w działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Na jej podstawie komisja wystawia pracownikowi ocenę. Podstawą oceny nauczyciela akademickiego jest arkusz samooceny wypełniany przez ocenianego nauczyciela oraz kierownika jednostki organizacyjnej. Przy ocenie działalności naukowej brane są pod uwagę m.in.: wyniki badań naukowych, publikacje naukowe, uczestnictwo w konferencjach, udział w międzynarodowych programach badawczych itp. Przy ocenie działalności dydaktycznej brane są pod uwagę m. in.: poziom prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym wyniki ankiet studenckich, autorstwo podręczników, skryptów, prowadzenie zajęć w językach obcych, autorstwo nowych

programów studiów itp. Przy ocenie działalności organizacyjnej w zakresie dydaktyki, badań naukowych i funkcjonowania Uczelni brane są pod uwagę: sprawowanie funkcji organów jednoosobowych i kolegialnych, sprawowanie funkcji kierowniczych, uczestnictwo w pracach komisji itp. Przy ocenie nauczyciela będącego samodzielnym pracownikiem naukowym bierze się dodatkowo pod uwagę wyniki osiągnięte w kształceniu kadr naukowych.

Rozwój kadry akademickiej, w tym podnoszenie kwalifikacji naukowych i dydaktycznych nauczycieli akademickich, jest jednym z zasadniczych celów strategicznych Wydziału. Podejmowane w tym zakresie działania dotyczą w szczególności:

- stałego motywowania nauczycieli akademickich do podwyższania kwalifikacji naukowych, w tym uzyskiwania kolejnych stopni naukowych i tytułu naukowego; znaczącym przykładem tych działań jest udzielanie urlopów na przygotowanie rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, przyznawanie stypendiów, finansowanie staży naukowych odbywanych w kraju i za granicą, wspomaganie druku prac habilitacyjnych i wydawnictw monograficznych (w planie wydawniczym Wydziału Elektrycznego na 2012 r. przewidziano do druku 20 monografii oraz 4 inne pozycje, w tym podręczniki akademickie, o łącznym objętości 172,8 arkuszy autorskich);
- wspierania mobilności kadry naukowej i nawiązywania współpracy z ośrodkami europejskimi, zarówno z Europy Zachodniej i Centralnej, jak również Europy Wschodniej oraz krajów kandydujących do UE,
- stałego wspierania aktywności oraz mobilizacji zespołów badawczych Wydziału do przygotowywania projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych, w tym międzynarodowych;
- rozwoju współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni w zakresie wdrażania wyników badań, patentów i innowacji zgodnie z priorytetowymi założeniami Strategii Lizbońskiej, Narodowej Strategii Spójności na lata 2007 - 2013 oraz Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka;
- promocji wyników prac badawczych na arenie międzynarodowej, poprzez wspieranie udziału w konferencjach i projektach międzynarodowych oraz publikacje o zasięgu światowym,
- kontynuacji współpracy z ośrodkami uniwersyteckimi w Europie w celu przygotowywania projektów badawczych o zasięgu europejskim i budowy konsorcjów projektowych;
- umożliwienia podnoszenia kwalifikacji pedagogicznych młodszej kadrze dydaktycznej poprzez udział w Podyplomowych Studiach Pedagogicznych Politechniki Częstochowskiej oraz w ramach zajęć na Studiach Pedagogicznych dla Asystentów Politechniki Częstochowskiej.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że na spotkaniu Zespołu Oceniającego PKA z nauczycielami akademickimi zwracano uwagę na przykłady, ilustrujące praktyczną skuteczność ww. działań.

Analiza dynamiki podnoszenia kwalifikacji naukowych nauczycieli akademickich Wydziału Elektrycznego Częstochowskiej pozwala zauważyć, że w ostatnich 5 latach nauczyciele akademicy Wydziału uzyskali: 4 tytuły naukowe (profesora nauk technicznych), 24 stopnie naukowe doktora habilitowanego nauk technicznych oraz 28 stopni naukowych doktora nauk technicznych. Skuteczność systemu wspierania rozwoju kwalifikacji naukowych kadry potwierdza także uzyskanie przez Radę Wydziału Elektrycznego z dniem 26 września 2011 r. uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk

technicznych w dyscyplinie Elektrotechnika, co m.in. stworzyło możliwości do uruchomienia z początkiem r. a. 2012/2013 studiów doktoranckich.

W polityce kadrowej Wydziału widoczne są działania służące utrzymaniu stanu zatrudnienia nauczycieli akademickich, pomimo znaczącego zmniejszenia się liczby studentów na poszczególnych, prowadzonych przez Wydział kierunkach studiów, bezpośrednio skutkującym zmniejszeniem się obciążenia dydaktycznego nauczycieli akademickich. Jako charakterystyczne przykłady tych działań można wskazać:

- całkowitą rezygnację z zatrudniania nauczycieli akademickich, dla których Politechnika Częstochowska stanowiłaby dodatkowe miejsce pracy (zarówno w pełnym, jak i niepełnym wymiarze czasu pracy);
- racjonalizację obciążenia dydaktycznego poszczególnych nauczycieli akademickich Wydziału, polegającą m.in. na takim planowaniu obciążenia zajęciami dydaktycznymi, aby zapewnić wykonanie tzw. pensum dydaktycznego przez wszystkich nauczycieli, z jednoczesną minimalizacją liczby tzw. nadgodzin; analiza sprawozdań z przeprowadzonych zajęć w trzech ostatnich latach akademickich w pełni potwierdziła skuteczność prowadzonych w tym zakresie działań: liczba nadgodzin w r. a. 2008/2009 wynosiła 2263, podczas gdy w r. a. 2010/2011 już tylko 684 (spadek o 70%).

Ocena efektów realizacji polityki kadrowej na ocenianym Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, w zakresie spójności zakresu specjalności reprezentowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w jednostce studiów, pozwala na sformułowanie następujących uwag:

- przydział zajęć dydaktycznych oraz zaliczanie poszczególnych nauczycieli akademickich do minimum kadrowego poszczególnych kierunków studiów odbywa się zgodnie z ich specjalizacją naukową i posiadanym dorobkiem publikacyjnym;
- wykłady powierza się samodzielnym pracownikom naukowym, gwarantujących prowadzenie zajęć na wysokim poziomie merytorycznym i metodycznym;
- przestrzegana jest zasada pełnej zgodności między zakresem merytorycznym przedmiotu a specjalnością naukową nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot; związek specjalizacji naukowych kadry dydaktycznej Wydziału z prowadzonymi przez pracowników przedmiotami nie budzi zastrzeżeń co do prawidłowości powierzania kadrze zadań dydaktycznych.

Uwzględniając posiadane przez Wydział uprawnienia dydaktyczne i naukowe, strukturę kadry naukowo-dydaktycznej z uwagi na posiadane stopnie naukowe i dorobek publikacyjny, tematykę prac naukowo-badawczych oraz liczbę studentów na poszczególnych kierunkach studiów można stwierdzić, że kierunkiem dominującym jest kierunek „elektrotechnika”. Struktura kadry naukowo-dydaktycznej jest dostosowana do potrzeb dydaktycznych, wynikających z prowadzonego na Wydziale procesu kształcenia: 51,4% populacji nauczycieli akademickich ma kwalifikacje formalne (stopnie naukowe) i dorobek naukowy upoważniający do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach kierunku „elektrotechnika”, 27,0% - do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach kierunku „informatyka”, a 21,6% - do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach kierunku „elektronika i telekomunikacja”. W tym kontekście należy jednak zauważyć, że analiza raportów Zespołów Oceniających PKA, wizytujących kierunki „elektronika i telekomunikacja” (26-27.11.2008r.) oraz „informatyka” (15-16.01.2009r.) pozwala na stwierdzenie, że w ostatnich latach Wydział miał pewne problemy z zapewnieniem minimum kadrowego dla tych kierunków. W szczególności

w Raporcie Zespołu Oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej, z wizytacji przeprowadzonej w dniach 15 - 16 stycznia 2009 r., dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „informatyka” prowadzonym na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej na poziomie studiów pierwszego stopnia wynika, że *„Kadra zgłoszona do minimum w większości nie uzyskała stopnia naukowego z zakresu informatyki. Część osób w pracach naukowych zajmuje się dydaktyką nauczania lub zastosowaniami informatyki w elektrotechnice i energetyce, głównie związanymi z prognozowaniem. Jest to tematyka na granicy informatyki i energetyki lub elektrotechniki. Wydział powinien zwiększyć wysiłki w budowaniu kadry ściśle informatycznej, mającej stopnie naukowe z zakresu informatyki i publikującej w wydawnictwach informatycznych”*. Z uwagi na to, że zmiana polityki kadrowej w aspekcie opisanego stanu rzeczy jest procesem często wieloletnim, warto zwrócić uwagę na potrzebę kontynuowania działań i wysiłków w celu wzmocnienia kadry reprezentującej kierunki „informatyka” oraz „elektronika i telekomunikacja”.

2). Bazę dydaktyczno-naukową Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej stanowi zespół pawilonów przy ul. Armii Krajowej 17. Tutaj mieszczą się wszystkie (poza dwoma laboratoriami) pomieszczenia dydaktyczne, a w tym 13 sal wykładowych, ćwiczeniowych lub seminaryjnych (wyposażonych w projektory multimedialne i rzutniki folii), laboratoria dydaktyczne i badawcze.

Z uwagi na inżynierski charakter kształcenia prowadzonego na wszystkich kierunkach, baza laboratoryjna Wydziału jest bardzo rozbudowana i obejmuje 50 dydaktycznych pracowni laboratoryjnych oraz 15 stanowisk laboratoryjno – badawczych, powstałych i utrzymywanych w związku z prowadzonymi na Wydziale pracami naukowo-badawczymi. Infrastruktura naukowa i dydaktyczna Wydziału jest w większości nowoczesna i wystarczająca do profilu i rozmiarów prowadzonego kształcenia na studiach wyższych (stacjonarnych i niestacjonarnych), podyplomowych i od - r. a. 2012/2013 - na studiach doktoranckich oraz specyfiki realizowanych prac naukowo-badawczych. Należy podkreślić nowoczesne, często na poziomie światowym, wyposażenie niektórych laboratoriów, np. Laboratorium Automatyki Elektroenergetycznej, Laboratorium Techniki Mikroprocesorowych, Laboratorium Pomiarów Termowizyjnych, Laboratorium Teorii Sterowania i Podstaw Automatyki, Laboratorium Techniki Laserowych, Laboratorium Optoelektroniki.

Poszerzanie bazy materialnej służącej procesom dydaktycznym, szczególnie w zakresie organizacji i wyposażenia laboratoriów przedmiotowych, jest jednym ze strategicznych celów działalności Wydziału. W ramach realizacji tego celu strategicznego w okresie od 2009 r. do 2011 r. dokonano dużego wysiłku w zakresie unowocześniania posiadanej infrastruktury dydaktyczno-naukowej, a w szczególności:

- doposażono laboratoria dydaktyczne w nowoczesny sprzęt laboratoryjny zakupiony za kwotę 400 000 zł w ramach projektu „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej – etap I” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – realna odpowiedź na realne potrzeby; ponadto w ramach realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej – etap II” przeznaczono na wyposażenie nowych i doposażenie już istniejących laboratoriów Wydziału kwotę 1 593 000 zł; ponadto władze wydziału przeznaczyły ok. 1 000 000 zł na zakup nowoczesnych stanowisk dydaktyczno-naukowych ze środków własnych wydziału;
- wyposażono w nowoczesne środki audiowizualne sale wykładowe - środki finansowe pozyskano z programów unijnych;

- przeprowadzono remont kapitalny pomieszczeń biblioteki wydziałowej;
- wyremontowano i wyposażono w nowe meble kilkadziesiąt pokoi pracowników dydaktycznych oraz wymieniono krzesła na holu głównym i bufecie wydziałowym.

W celu poprawy wyglądu zewnętrznego zespołu budynków Wydziału przewiduje się w najbliższym okresie zakończenie prac związanych z termoizolacją i elewacją wszystkich pawilonów Wydziału Elektrycznego. Senat Politechniki Częstochowskiej uchwałą nr 184/2009/2010 z dnia 26.05.2010 r. pozytywnie zaopiniował realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa wraz z termomodernizacją kompleksu budynków Wydziału Elektrycznego w latach 2010-2014” o łącznej wartości 13 800 000,00 zł, finansowanego ze środków MNiSW oraz przeznaczył dodatkowo 800 000 zł ze środków uczelnianych. Realizacja tego przedsięwzięcia jest w toku. W wyniku realizowanej przebudowy znacząco poprawi się funkcjonalność zespołu budynków Wydziału, w tym spełnione zostaną w pełni wymagania osób niepełnosprawnych. Ponadto w ramach dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na „Przebudowę i termomodernizację budynków Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej” planuje się stworzenie dydaktyczno-naukowego Laboratorium Odnawialnych Źródeł Energii, w ramach którego prowadzone będą zajęcia dydaktyczne oraz realizowane będą badania naukowe, prace doktorskie oraz studenckie prace dyplomowe.

Należy podkreślić, że w procesie tworzenia i wyposażania laboratoryjno-badawczego zaplecza Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej znaczącą rolę odgrywają interesariusze zewnętrzni, w tym zwłaszcza przemysłowi partnerzy Wydziału w postaci firm, będących wiodącymi przedstawicielami lub producentami w danej specjalności, co zapewnia studentom możliwość zetknięcia się z urządzeniami wykorzystywanymi obecnie na rynku w przemyśle. Najbardziej konkretnymi przykładami tego wpływu jest doposażanie przez tych partnerów części laboratoriów Wydziału w stanowiska badawcze i aparaturę o najwyższych standardach dydaktycznych i naukowych, głównie w zakresie nowoczesnych i zaawansowanych technologii. Doposażanie to, w praktyce przyjmuje formy czasowego wypożyczenia lub udostępnienia, darowizny lub odstąpienia na preferencyjnych warunkach finansowych sprzętu i aparatury laboratoryjnej. Przykładami wpływu interesariuszy zewnętrznych na wyposażenie laboratoriów Wydziału mogą być kontakty i współpraca Wydziału Elektrycznego z Centrum Inżynieryjnym TRW Polska w Częstochowie, Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, Grupami Energetycznymi ENEA, TAURON i ENERGA, Zakładami Elektronicznymi Urządzeń Pomiarowych POZYTON Sp. z o.o. w Częstochowie oraz Zakładem Produkcyjnym Aparatury Elektrycznej sp. z o. o. w Siemianowicach Śląskich. Potwierdzeniem rzeczywistej współpracy ocenianego Wydziału z jego otoczeniem przemysłowo-gospodarczym są wypowiedzi niektórych przedstawicieli tego otoczenia na spotkaniu Zespołu Oceniającego PKA z pracodawcami. W opisywanym współdziałaniu kluczową rolę odgrywają umowy partnerskie Uczelni z firmami. Bardzo często jednak opisywana współpraca Wydziału z firmami jest bezpośrednim wynikiem kontaktów i osobistego zaangażowania nauczycieli akademickich w modernizację i unowocześnianie bazy laboratoryjnej Wydziału.

Niektóre przedsiębiorstwa, z którymi współpracuje akredytowana jednostka udostępniają swoją bazę i infrastrukturę np. w celu przeprowadzenia badań naukowych. Warto także odnotować kilka inicjatyw mających na celu poszerzenie bazy materialnej służącej procesom dydaktycznym, szczególnie w zakresie organizacji i wyposażenia laboratoriów przedmiotowych, w których uczestniczyło kilka firm współpracujących z Wydziałem (m.in. TRW). W latach 2009 - 2010 władze wydziału przeznaczyły także ok. 1 miliona zł na zakup nowoczesnych stanowisk dydaktyczno-naukowych.

Warto także odnotować porozumienie ramowe o współpracy naukowo-dydaktycznej z Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie które obejmuje m.in.:

- „wzajemne udostępnianie bazy dydaktycznej na potrzeby realizacji zadań dydaktycznych,
- budowę i modernizację stanowisk dydaktycznych,
- udostępnianie przez Wydział Elektryczny stanowisk badawczych,
- udostępnianie przez CSPSP bazy dydaktycznej w ramach wspólnie realizowanych przedsięwzięć, np.: konferencji, sympozjów, szkoleń, itp.”.

Udział interesariuszy zewnętrznych w zapewnieniu dostępu do bazy o najwyższych standardach dydaktycznych i naukowych, w tym nowoczesnych laboratoriów, zaawansowanych technologii związanych z realizowanym kształceniem i badaniami naukowymi należy zatem ocenić jako **znaczący**, ponieważ potrzeby w tym zakresie nadal są bardzo duże.

3). Z analizy dokumentów przedłożonych Zespołowi Oceniającemu PKA w zakresie polityki finansowej ocenianego Wydziału, pod względem zapewnienia realizacji jego celów strategicznych i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz zapewnienia stabilności rozwoju wynika, że podstawowe źródła przychodów Wydziału stanowią (w nawiasie podano kwoty dotyczące 2011 r.);

- w zakresie działalności dydaktycznej:
 - dotacja dydaktyczna (5 934 792,00 zł),
 - przychody z tytułu opłat administracyjnych (82 988,00 zł),
 - przychody z tytułu opłat studentów studiów niestacjonarnych (1 674 871,00 zł),
 - przychody z tytułu wynajmu pomieszczeń (166 770,00 zł);
- w zakresie działalności naukowo-badawczej:
 - dotacja przyznana na badania statutowe (926 100, 00 zł),
 - środki finansowe przyznane na realizację grantów (298 700,00 zł),
 - przychody z realizacji prac umownych (215 600,00 zł).

Z przychodów uzyskiwanych w związku z prowadzoną działalnością dydaktyczną finansowane są wydatki dotyczące:

- wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi,
- koszty bazy lokalowej (woda, energia elektryczna, energia cieplna),
- koszty bieżących remontów,
- opłaty pocztowe, telekomunikacyjne i inne.

Z kolei, z przychodów uzyskiwanych związku z prowadzoną działalnością naukowo-badawczą finansowane są wydatki dotyczące:

- zakupów aparatury naukowo-badawczej,
- zakupu materiałów do bieżącej realizacji prac badawczych,
- udziału nauczycieli akademickich w konferencjach i sympoziach naukowych (krajowych i zagranicznych),
- delegacji służbowych (krajowych i zagranicznych),
- realizacji usług związanych realizacją prac badawczych.

W strukturze przychodów i kosztów funkcjonowania ocenianego Wydziału nie wyodrębniono wydatków finansowych związanych z realizacją działań projakościowych. Z wyjaśnień przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA w tym zakresie wynika, że koszty działań projakościowych pokrywane są z tzw. rezerwy dziekańskiej. W trakcie spotkań Zespołu Oceniającego PKA ze studentami, nauczycielami akademickimi, pracownikami

administracji oraz pracodawcami nie było żadnych wypowiedzi, uwag czy sugestii, które mogłyby świadczyć o niezadowolającym funkcjonowaniu Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, z powodu braku lub niewystarczających środków finansowych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Realizacja polityki kadrowej prowadzonej w ocenianym Wydziale nie budzi zastrzeżeń: minima kadrowe poszczególnych kierunków są stabilne, zadania dydaktyczne i naukowe powierzane są zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i dorobkiem, prowadzona jest systematyczna weryfikacja jakości wykonywania przez kadrę powierzonych jej zadań dydaktycznych i naukowych. Wydział aktywnie wspiera rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników, zakres specjalności reprezentowanych przez kadrę naukowo-dydaktyczną jest spójny z efektami kształcenia określonymi dla prowadzonych w Wydziale studiów.

2). Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest w pełni dostosowana do profilu i rozmiarów prowadzonego w Wydziale kształcenia oraz realizowanych prac badawczych. Jednostka ma plany w zakresie rozwoju infrastruktury dydaktyczno-naukowej i z dużą determinacją i skutecznością je realizuje, ze szczególnym uwzględnieniem unowocześniania wyposażenia laboratoriów dydaktycznych i stanowisk naukowo-badawczych. W proces ten zaangażowani są interesariusze zewnętrzni - partnerzy Wydziału z jego otoczenia przemysłowo-gospodarczego.

3). Polityka finansowa ocenianego Wydziału, pod względem zapewnienia realizacji jego celów strategicznych i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz zapewnienia stabilności rozwoju jest właściwa.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej posiada aktualnie trzecią kategorię naukową (w grupie G5 – Elektrotechnika, automatyka, elektronika oraz technologie informacyjne).

W roku 1992 roku Wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk technicznych, a w roku 2011 do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie Elektrotechnika.

Stosownie do posiadanych uprawnień do prowadzenia studiów wyższych Wydział - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.) - jest zobligowany do prowadzenia badań naukowych wspierających proces kształcenia prowadzonego na kierunku „elektrotechnika”. Zgodnie z uchwałą Rady Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej nr 147/2010/2011) z dnia 09.03.2011 wiodący kierunek badań naukowych określony został jako *Badania i realizacja laserowych optoelektronicznych urządzeń pomiarowo-diagnostycznych stosowanych w elektrotechnice i energetyce*. Oprócz badań prowadzonych dla wspierania kierunku „elektrotechnika” Wydział prowadzi także prace badawcze, wyniki których wspierają proces kształcenia realizowany dla potrzeb dwóch pozostałych kierunków, tj. kierunków „elektronika i telekomunikacja” oraz „informatyka”.

Z okazanych Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentów i materiałów wynika, że prace naukowo-badawcze, prowadzone na Wydziale Elektrycznym, koncentrują się wokół zagadnień związanych głównie z elektrotechniką, elektroenergetyką, elektroniką, metrologią, informatyką, telekomunikacją oraz diagnostyką urządzeń elektrycznych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych technologii materiałowych, elektrotechnologii i optoelektroniki, elektro-ekologii, numerycznej optymalizacji procesów produkcyjnych, budowy maszyn i napędów elektrycznych. Przedłożone Zespołowi zestawienie dyscyplin naukowych, tematyki badawczej i dorobku naukowego kadry realizującej kształcenie na poszczególnych kierunkach studiów wskazuje na wysoki stopień spójności tematyki prowadzonych badań z tymi kierunkami studiów. Wyniki prac badawczych znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w treści wykładów, tematach prac dyplomowych (na studiach wyższych) oraz końcowych (na studiach podyplomowych).

Wyniki badań naukowych prowadzonych na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej za okres ostatnich 5 lat (tj. 2007-2011) przedstawiają się następująco (liczby podane w nawiasach dotyczą wyników roku 2011):

- liczba uzyskanych tytułów naukowych profesora – 2 (0),
- liczba uzyskanych stopni naukowych doktora habilitowanego – 0 (0),
- liczba uzyskanych stopni naukowych doktora – 9 (0),
- artykuły w czasopiśmie z listy filadelfijskiej – 330 (120),
- artykuły w pozostałych czasopismach – 230 (48),
- książki – 9 (0),
- monografie – 13 (6),
- rozdziały w książkach – 93 (0),
- rozdziały w monografiach – 24 (12),
- referaty na konferencjach krajowych i zagranicznych – 354 (47),
- patenty – 5 (1),
- zgłoszenia patentowe – 12 (8).

W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA z pracownikami formułowane były opinie potwierdzające zgodność kierunków prowadzonych prac naukowo-badawczych z realizowanym na Wydziale procesem dydaktycznym. Cele i priorytety formułowane przez Wydział w horyzoncie 4 lat, w zakresie wyników prowadzonych prac naukowo-badawczych obejmują m.in.:

- zintensyfikowanie działań w zakresie rozwoju samodzielnej kadry naukowej,
- liczbowy wzrost wniosków składanych o projekty badawcze,
- zintensyfikowanie działań w zakresie rozwoju młodej kadry naukowej (studia doktoranckie),
- zintensyfikowanie współpracy z ośrodkami zagranicznymi.

W prowadzonych na Wydziale pracach i badaniach naukowych uczestniczą studenci, przy czym udział ten dotyczy w większości studentów należących do studenckich kół naukowych. W trakcie wizytacji przedłożono Zespołowi Oceniającemu PKA 28 publikacji naukowych nauczycieli akademickich ocenianego Wydziału z udziałem studentów lub samych studentów z lat 2005-2012. Publikacje te ukazały się m.in. w materiałach Międzywydziałowego Seminarium Kół Naukowych Politechniki Częstochowskiej, 2012, Zeszytach Naukowych Politechniki Częstochowskiej, materiałach XV Krajowej Konferencji Automatyki, Warszawa, 2005, materiałach Konferencji Kół Naukowych, Kortowo k/Olsztyna, 2010, materiałach XII i XIII Conference Computer Application in Electrical

Engineering, 2007, 2008, Poznań, materiałach XI Symposium AES „New trends in audio and video”, Białystok, 2006, materiałach XIII Krajowej Konferencji Automatyki, Opole 1999.

Wartościowym przykładem związku prowadzonych na Wydziale badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia jest związek tematów wielu prac dyplomowych (na studiach wyższych) i końcowych (na studiach podyplomowych) z realizowanymi pracami naukowo-badawczymi. Dla potrzeb realizacji tych prac studentom udostępnia się laboratoria dydaktyczne i naukowe, gdzie, w zależności od tematyki pracy, studenci mogą korzystać z unikatowej aparatury badawczej. W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami podawane były przykłady realizacji takich prac.

W związku z planowanym, począwszy od r. a. 2012/2013, uruchomieniem studiów doktoranckich przewiduje się udostępnienie posiadanej bazy laboratoryjnej doktorantom, w celu umożliwienia im prowadzenia samodzielnych badań naukowych w ramach podejmowanych tematów badawczych.

Na etapie rekrutacji na studia doktoranckie rozmowa kwalifikacyjna dotyczyć będzie m.in. zainteresowań naukowych kandydata, tematyki jego prac dyplomowych (inżynierskiej i magisterskiej), dotychczasowego dorobku naukowego, dodatkowych kwalifikacji zawodowych. Jak poinformowały władze Wydziału przy doborze doktoranta i jego opiekuna pod uwagę będą brane przede wszystkim wspólne zainteresowania naukowe oraz ewentualna wcześniejsza współpraca, co ma zagwarantować właściwą merytoryczną opiekę naukową.

Doktoranci mają być włączani w projekty badawcze zakładów swoich opiekunów. Najlepsi będą mogli także uczestniczyć w badaniach w ośrodkach z którymi Wydział posiada stałe porozumienia o współpracy (po 1 w Austrii, Francji i Czechach, 2 na Słowacji i Niemczech, 3 na Ukrainie).

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego¹ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Zgodność obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych oraz prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem nie budzi zastrzeżeń. Wyniki prac badawczych znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w treści wykładów, tematach prac dyplomowych (na studiach wyższych) oraz końcowych (na studiach podyplomowych). Studenci i słuchacze studiów podyplomowych uczestniczą w prowadzonych badaniach naukowych. Kształcenie na studiach doktoranckich odbywać się będzie w dyscyplinie, w której Wydział prowadzi badania. Dobór doktorantów i ich opiekunów opierać się ma na zainteresowaniach naukowych, tak by doktoranci byli włączani w projekty poszczególnych katedr i zakładów.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Oferta Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej w zakresie udziału studentów i pracowników w realizacji programów międzynarodowych w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin, związanych z prowadzonymi studiami dotyczy w zasadzie unijnych programów wymiany studentów, w tym przede wszystkim programu LLP-ERASMUS.

Z bogatej propozycji zagranicznych uczelni partnerskich Politechniki Częstochowskiej studenci Wydziału Elektrycznego mogą odbyć część swoich studiów w następujących 17. uczelniach:

1. Katholieke Universiteit Leuven, BELGIA
2. University of Pardubice (Univerzita Pardubice), CZECHY
3. University of Applied Sciences Ravensburg-Weingarten (Hochschule Ravensburg-Weingarten), NIEMCY
4. Technical University of Cartagena (Universidad Politecnica de Cartagena), HISZPANIA
5. Universidad de Granada, HISZPANIA
6. UNIVERSITE DE REIMS CHAMPAGNE-ARDENNE, FRANCJA
7. UNIVERSITE D'ANGERS, FRANCJA
8. Politecnico di Torino, WŁOCHY
9. Technical University of Lisbon (Universidade Tecnica de Lisboa), PORTUGALIA
10. 1 Decembrie 1918 University of Alba Iulia (Universitatea "1 DECEMBRIE 1918" Alba Iulia, RUMUNIA
11. University of Maribor (Univerza v Mariboru), SŁOWENIA
12. Technical University of Kosice (Technická univerzita v Košiciach), SŁOWACJA
13. School of Economics and Management in Public Administration (Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave), SŁOWACJA
14. Bilecik University (Bilecik Üniversitesi), TURCJA
15. Tunceli University (Tunceli Üniversitesi), TURCJA
16. Cardiff University, WIELKA BRYTANIA.

Pomimo bogatej i atrakcyjnej oferty odbycia części studiów w jednej z ww. uczelni zagranicznych w okresie od r. a. 2008/2009 do dzisiaj z możliwości tej skorzystało zaledwie 10. studentów Wydziału Elektrycznego. W okresie tym miał miejsce także przyjazd 1 studenta zagranicznego, który część swoich studiów odbył na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej. Ponadto, w ramach programu LLP-ERASMUS 4 nauczycieli akademickich Wydziału odbyło staże w uczelniach zagranicznych. W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych studenci zgodnie twierdzili, iż wiedzą o możliwości korzystania z oferowanych przez Uczelnię wyjazdów zagranicznych, lecz nie są nimi zainteresowani. Wśród powodów tego braku zainteresowania możliwością odbycia części studiów za granicą wskazywali na aspekty ekonomiczne takich wyjazdów (wyjazd wiąże się często z wydatkami, których nie pokrywa grant wspierający) oraz brak wystarczającej znajomości języka obcego, wymaganej dla efektywnego studiowania za granicą. Wszelkie informacje na temat wymian (zarówno w języku polskim, jak i angielskim) są udostępniane są na uczelnianej stronie internetowej.

Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA przez kierownika Studiów Doktoranckich, uruchomienie których ma nastąpić od r. a. 2012/2013, wynika, że przewiduje się także udział doktorantów w badaniach prowadzonych w ośrodkach, z którymi Wydział posiada stałe porozumienia o współpracy z 9. europejskimi ośrodkami naukowymi (po 1 w Austrii, Niemczech, Francji i Czechach, 2 na Słowacji, 3 na Ukrainie). Kierownik Studiów Doktoranckich wyraził także gotowość pomocy dla inicjatyw własnych doktorantów i ich opiekunów w zakresie nawiązania współpracy z innymi ośrodkami.

Efekty międzynarodowej wymiany kadry i studentów ocenianego Wydziału są w ostatnich 5 latach bardzo skromne.

2) W Uczelni funkcjonuje Centrum Współpracy Międzynarodowej, zajmujące się głównie studiami w języku angielskim (ta forma kształcenia nie jest prowadzona na ocenianym Wydziale Elektrycznym) oraz obsługą studentów-uczestników programu ERASMUS. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA twierdzili, że znane im są inicjatywy Wydziału, dotyczące prowadzenia zajęć z wybranych przedmiotów w języku angielskim, co służyłoby także doskonaleniu umiejętności językowych. Inicjatywy te spotykały się jednak z nieprzychylnością studentów, ponieważ często treści przekazywane w ten sposób są dla nich niezrozumiałe. Studenci podkreśli, że mają dostęp do publikacji związanych z treściami przekazywanymi w trakcie zajęć w językach obcych, z których czasem korzystają.

Z informacji przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA przez kierownika Studiów Doktoranckich wynika, że Wydział planuje udział w realizacji programu kształcenia na studiach doktoranckich specjalistów spoza Politechniki Częstochowskiej. Program kształcenia przewiduje dwa przedmioty w prowadzone w języku angielskim oraz lektorat z języka angielskiego specjalistycznego.

3) Zawarte w Raporcie samooceny i uzupełnione w trakcie wizytacji informacje na temat współpracy ocenianego Wydziału Elektrycznego z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, akademickimi, przedsiębiorstwami i instytucjami pozwalają na następującą ocenę skali i zakresu tej współpracy:

w zakresie współpracy międzynarodowej

- nie licząc uczelni partnerskich w ramach programu LLP ERASMUS, Wydział posiada stałe porozumienia o współpracy naukowo-badawczej z 10. następującymi europejskimi ośrodkami naukowymi:
 1. Faculty of Physics, University of Vienna, Boltzmanngasse 5, A-1090 Vienna, Austria
 2. Eksperimental Physics, Saarland University, D-66041 Saarbrücken, Niemcy
 3. Institut des Sciences et Technologies Moléculaires d'Angers Cedex 2, Francja
 4. Lviv Polytechnic National University, 12 S. Bandera Str., 79013 Lviv, Ukraina
 5. Department of General and Inorganic Chemistry, Volyn National University, Lutsk 43025 Ukraina
 6. Institute of Physical Optics, Dragomanova 23, 79005 Lviv, Ukraina
 7. Uniwersytet Techniczny w Koszycach, Słowacja
 8. Uniwersytet Techniczny w Ostrawie, Czechy
 9. Uniwersytet Techniczny w Bratysławie, Słowacja
 10. Technische Universität Dresden, Fakultät Elektrotechnik und Informationstechnik, Institut für Festkörperelektronik, Niemcy.
- poza programem LLP-ERASMUS, w okresie od 2008 r. nauczyciele akademicy i studenci Wydziału uczestniczyli w 12 programach współpracy międzynarodowej charakterze naukowo-badawczym lub dydaktycznym; łącznie, w wyjazdach zagranicznych, związanych z realizacją tej współpracy wzięło udział 18 osób, w tym 1 student;
- z przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA informacji wynika, że rezultaty współpracy zespołów naukowo-badawczych Wydziału z ośrodkami zagranicznymi miały wpływ m.in. na podniesienie jakości procesu dydaktycznego realizowanego w ramach:
 - przedmiotów *Optoelektronika* oraz *Technika laserowa* na kierunku „elektronika i telekomunikacja”;

- wybranych przedmiotów kierunku „elektrotechnika”,
- studiów podyplomowych „Energetyka Jutra”.

w zakresie współpracy z krajowymi ośrodkami akademickimi, przedsiębiorstwami i instytucjami

Wydział posiada stałe porozumienia o współpracy naukowo-badawczej lub naukowo-dydaktycznej z następującymi krajowymi ośrodkami akademickimi, przedsiębiorstwami i instytucjami:

1. Centrum Inżynieryjne CEC TRW Polska w Częstochowie
2. Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie
3. Grupy Energetyczne ENEA, TAURON, ENERGA
4. Stowarzyszenie Elektryków Polskich oddział w Częstochowie
5. Zakład Elektronicznych Urządzeń Pomiarowych POZYTON Sp. z o.o. w Częstochowie
6. ASTOR, National Instruments, Mitsubishi Electric, ATMEL
7. Zakład Produkcyjny Aparatury Elektrycznej sp. z o. o. w Siemianowicach Śląskich

Celem wspólnych działań Wydziału Elektrycznego z ww. partnerami jest:

- prowadzenie wspólnych prac naukowo-badawczych,
- doskonalenie procesu kształcenia realizowanego na poszczególnych kierunkach i poziomach studiów, poprzez stworzenie przyszłym absolwentom Wydziału warunków studiowania, w tym modyfikacji programów kształcenia, treści poszczególnych przedmiotów, wyposażenia laboratoriów, realizacji praktyk zawodowych itp., służących podniesieniu jakości kształcenia, a w konsekwencji ułatwieniu podjęcia pracy zawodowej zgodnie z uzyskanym wykształceniem.

Studenci wizytowanej jednostki, kładą nacisk głównie na nabywanie nowych umiejętności praktycznych. Stąd też, jak stwierdzili brak ich większego zainteresowania współpracą jednostki z innymi ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą. Jednostka jednak umożliwia aktywnym studentom udział w organizowanych konferencjach w innych Uczelniach (głównie są to studenci działający w strukturach kół naukowych). Studenci o wiele chętniej pragną uczestniczyć w organizowanych seminariach, konferencjach organizowanych przy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu.

Wydział planuje włączenie doktorantów do funkcjonujących programów. Zakłada udział doktorantów w konferencjach międzynarodowych

4) Relacje ocenianego Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej z otoczeniem społeczno – gospodarczym cechuje szeroki i różnorodny zakres współpracy, obejmujący m.in. działania edukacyjne, współpracę dydaktyczną, naukową, szkoleniową, studia podyplomowe wynikające z zapotrzebowania rynku, współorganizowanie seminariów i konferencji, staże i praktyki studenckie, konsultacje treści nauczania, wzajemne udostępnianie bazy dydaktycznej na potrzeby realizacji zadań dydaktycznych i konsultacje merytoryczne. Oferta edukacyjna Wydziału, a także oferta dla przemysłu i gospodarki, jest zbieżna z tematyką badań prowadzonych w akredytowanej jednostce.

Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z Centrum Inżynieryjnym TRW Polska w Częstochowie, która stanowi przykład dobrej praktyki w zakresie współpracy uczelni ze środowiskiem pracodawców. W zakres dotychczasowej współpracy wchodzi m.in.:

- modyfikacje treści nauczania na poszczególnych kierunkach (opisane w punkcie 6.2 przedmiotowego raportu),
- spotkania informacyjne studentów z pracownikami TRW,

- zwiedzanie laboratoriów firmy,
- budowa stanowiska dydaktycznego do bezprzewodowego pomiaru ciśnienia w kołach samochodowych,
- udział firmy w Targach Pracy Politechniki Częstochowskiej,
- praktyki studenckie,
- współpraca w zakresie działalności badawczo-rozwojowej.

Dotychczasowe formy współpracy są aktualnie rozwijane i rozszerzane, a Wydział Elektryczny jest postrzegany jako źródło potencjalnych pracowników dla firmy (wg szacunków Politechniki Częstochowskiej ponad 1/3 pracowników firmy to absolwenci Uczelni, w większości absolwenci akredytowanej jednostki).

Wiele firm subregionu częstochowskiego współpracuje ze sobą w ramach działalności Oddziału SEP (Stowarzyszenia Elektryków Polskich), co ułatwia kontakty między podmiotami gospodarczymi a Politechniką Częstochowską. SEP współorganizuje także z Wydziałem Elektrycznym seminaria dla studentów, spotkania z pracodawcami i wykłady przedstawicieli praktyki gospodarczej. Prowadzone są także kursy na uprawnienia SEP- dla studentów (bardzo ważne jest także to, że zajęcia tego typu wprowadzane są do siatki godzin na wszystkich kierunkach). Na bazie współpracy Wydziału z SEP przygotowywana została na kierunku „elektrotechnika” nowa specjalność „instalacje elektryczne w budownictwie” (przewiduje się duże zainteresowanie tą specjalnością w konsekwencji dużego zainteresowania kandydatów na studia kierunkiem „budownictwo” na wszystkich uczelniach technicznych w Polsce). Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem kolejnej specjalności „infrastruktura inżynierii budownictwa”.

Absolwenci Wydziału, po uzyskaniu dodatkowych kompetencji pedagogicznych, zapewnianych przez Międzywydziałowe Studium Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli Politechniki Częstochowskiej, znajdują także zatrudnienie w średnim szkolnictwie zawodowym. Ma to szczególne znaczenie dla obecnych potrzeb polskiej gospodarki, którą cechuje deficyt wykwalifikowanej siły roboczej, średniego personelu technicznego oraz wysokiej klasy specjalistów – inżynierów, przy jednoczesnym kryzysie szkolnictwa zawodowego na poziomie zasadniczym i średnim. Pracownicy Wydziału współpracują także z sektorem publicznym i administracją samorządową poprzez udział w pracach Komisji Urzędu Miejskiego w Częstochowie, w zakresie jakości działania sektora energetycznego oraz bezpieczeństwa energetycznego miasta. Doradzają także jednostkom samorządowym z terenu całego regionu.

Istotne dla oceny jakości kształcenia oraz relacji ocenianego Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym są także opinie uzyskane w trakcie spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami studiów niestacjonarnych. Kategoria ta stanowi z jednej strony grupę interesariuszy wewnętrznych, ale z drugiej potrafi dobrze ocenić adekwatność oferty edukacyjnej Wydziału do potrzeb rynku pracy i jej zgodność z potrzebami tego rynku (zdecydowana większość studentów studiów niestacjonarnych obecnych na spotkaniu pracuje zawodowo, a niektórzy z nich prowadzą także własne firmy). Zdaniem tej grupy studentów studia na Wydziale Elektrycznym dają możliwość zdobycia umiejętności i wiedzy wymaganych przy egzaminach na uprawnienia budowlane. Generalnie, oferta edukacyjna Wydziału jest zdaniem tej kategorii interesariuszy zbieżna z potrzebami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. Studenci studiów niestacjonarnych postulowali jednak położenie większego nacisku na dalsze doposażanie laboratoriów Wydziału w aparaturę i sprzęt techniczny oraz remont posiadanej bazy dydaktycznej. Także studenci studiów stacjonarnych w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA generalnie pozytywnie ocenili aktywność Wydziału w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, choć zakres tej współpracy nie jest ich zdaniem zbyt szeroki.

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji należy stwierdzić, że Wydział Elektryczny właściwie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu zapewnienia właściwych efektów kształcenia. Aby uzyskać w tym zakresie dalszy postęp rozważone powinny zostać pewne dalsze działania, które pogłębią i poszerzą dotychczasową współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego:

- uszczegółowienie, sformalizowanie i rozwinięcie koncepcji zwiększania udziału pracodawców w procesie budowania wysokiej kultury jakości kształcenia na poziomie Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (np. poprzez udział pracodawców w pracach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia),
- opracowanie i wdrożenie systemu pozyskiwania informacji od pracodawców na temat sytuacji zawodowej i losów absolwentów, a w szczególności ich mocnych i słabych stron (ich dokładna identyfikacja pozwoli na prowadzenie skutecznych i efektywnych działań służących ustalaniu i ocenie efektów kształcenia, w tym także ewentualnych działań naprawczych), które będą stanowić uzupełnienie i uszczegółowienie działań w ramach procedury monitoringu losów absolwentów, którą ma prowadzić Akademickie Biuro Karier,
- pogłębienie współpracy z Akademickim Biurem Karier (w tym kontekście zdecydowane rekomendowane jest jednak także wzmocnienie kadrowe tej jednostki przez Władze Uczelni).

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ²: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Oferta ocenianego Wydziału Elektrycznego w zakresie udziału studentów, doktorantów i pracowników w realizacji programów międzynarodowych w ramach obszarów, dziedzin i dyscyplin, związanych z prowadzonymi studiami jest szeroka, atrakcyjna i zróżnicowana. Nie spotyka się jednak z większym zainteresowaniem. Wydział powinien podjąć działania służące aktywizacji studentów i pracowników w zakresie internacjonalizacji programu kształcenia.

2) W świetle małego zainteresowania studentów i pracowników udziałem w międzynarodowych programach wymiany podejmowane przez Wydział działania, służące internacjonalizacji procesu kształcenia należy uznać za niewystarczające. Program zakłada zajęcia w języku obcym. Planowane są także wykłady gościnne.

3) Ocena skali i związku współpracy krajowej oraz międzynarodowej z ośrodkami akademickimi na prowadzone kształcenie i działalność naukowo-badawczą jest jednoznacznie pozytywna.

4) Oceniany Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia, w stopniu pełnym. W tym zakresie możliwe są jednak pewne dodatkowe działania, które pogłębią, poszerzą i podniosą na wyższy poziom dotychczasową współpracę z przedstawicielami tego otoczenia.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) Prowadzony w jednostce system opieki naukowej i dydaktycznej w zakresie studiów wyższych należy ocenić pozytywnie. Studenci bardzo dobrze oceniają kontakt z nauczycielami akademickimi. Zgodnie stwierdzili, że nauczyciele akademicy są obecni w czasie wyznaczonych godzin na konsultacje, udostępniają również swoje adresy e-mailowe,

aby studenci mogli kontaktować się również w sprawach nagłych. Taką formę kontaktu cenią sobie szczególnie studenci studiów niestacjonarnych, którzy w ciągu tygodnia ze względu na pracę zawodową często nie mogą korzystać z terminów konsultacji w ciągu tygodnia, a terminy te stanowią dla nich dodatkową możliwość uzyskania brakujących wiadomości.

Studenci dobrze oceniają poziom prowadzonych zajęć, szczególnie pozytywnie oceniają zajęcia praktyczne. Studenci wysoko oceniają możliwość odbywania zajęć w specjalistycznych laboratoriach wyposażonych w aparaturę specjalistyczną. Studenci podkreślili, że można korzystać z aparatury specjalistycznej również poza godzinami zajęć kontaktowych. Zwrócili jednak uwagę na zbyt dużą liczbę osób pracujących przy jednym stanowisku ćwiczeń laboratoryjnych, jednak wiedzą, iż sytuacja taka wynika z braku większych pomieszczeń oraz czasami z kosztów aparatury zgromadzonej do danego ćwiczenia laboratoryjnego.

Zdaniem studentów nauczyciele akademicy w sposób prawidłowy i zrozumiały prowadzą zajęcia, a trudne zagadnienia wymagające większej uwagi są dokładnie omawiane. Pozytywnie oceniany jest także plan studiów, również dostosowany do możliwości studentów studiów niestacjonarnych. Zjazdy odbywają się co dwa tygodnie w soboty oraz niedziele i czas zajęć nie przekracza 10 godzin w danym dniu zjazdowym. Na Wydziale funkcjonuje Biblioteka, której zasoby, w ocenie studentów, są wystarczające do realizacji ich procesu dydaktycznego. Biblioteka w czasie wizytacji była zamknięta z racji przeprowadzanego remontu. Na Wydziale wydzielono odpowiednie miejsce do podłączania laptopów, w najbliższym czasie mają pojawić się również stacjonarne komputery, które będą do dyspozycji studentów. W Uczelni funkcjonuje również Biblioteka Główna, która jest największą i najnowocześniejszą w regionie. Studenci Wydziału Elektrycznego mogą korzystać z czytelni. Na Wydziale łącznie do dyspozycji studentów jest 220 stanowisk komputerowych. Studenci cieszą się z możliwości zamawiania książek i skryptów przez specjalną platformę internetową. Biblioteka Główna posiada też sprzęty uwzględniające potrzeby studentów niepełnosprawnych ruchowo.

Studenci pozytywnie postrzegają organizację praktyk zawodowych wymaganych programem kształcenia. Na podstawie stosownych porozumień studenci mogą wybrać instytucję, w której takie praktyki mogą odbyć. Zaliczenie odbywa się na podstawie dziennika praktyk, który zatwierdza opiekun praktyk. Studenci studiów niestacjonarnych mogą zaliczyć praktykę na podstawie odpowiednich zaświadczeń o pracy zawodowej związanej z kierunkiem studiów. Pozytywnie oceniany jest przez studentów system opieki materialnej prowadzony w wizytowanej jednostce. System oparty jest na *Regulaminie przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów I, II, III stopnia Politechniki Częstochowskiej*. *Regulamin* został wprowadzony zgodnie z art. 186 ust.1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przedstawiona została także wymagana przepisami Ustawy dokumentacja dotycząca odpowiednio: porozumienia z organem Samorządu Studentów o ustalenie wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne, a także podziale dotacji związanej z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów. Na wniosek Wydziałowego Samorządu Studentów przekazano uprawnienia Wydziałowej Komisji Stypendialnej (WKS), oraz odpowiednio Odwoławczej Komisji Stypendialnej. W WKS zachowana zostaje zasada wynikająca z art. 177 ust. 3 ww. ustawy, mówiąca o zachowaniu zasady uczestniczenia w jej składzie większości studentów. Zastrzeżenie budzi obecny skład Odwoławczej Komisji Stypendialnej, w której na 17 członków, jest tylko 5 przedstawicieli studentów. Konieczne jest dostosowanie składu tej komisji do przepisów Ustawy.

Studenci znają zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej, według ich opinii postanowienia obowiązującego *Regulaminu* są dla nich jasne i zrozumiałe. Studenci stwierdzili, że wszystkie świadczenia są wypłacane terminowo. Każdy student z łatwością

może zapoznać się z treścią *Regulaminu*, jest on dostępny na stronie internetowej oraz w odpowiednich tablicach w budynkach dydaktycznych.

Infrastruktura budynku w obecnym stanie nie jest dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Zostanie w pełni dostosowana po zakończeniu prowadzonego obecnie remontu.

W zakresie studiów doktoranckich program kształcenia przewiduje opiekę naukową prowadzoną przez samodzielnych pracowników Wydziału opartą na doborze doktoranta i opiekuna pod względem zainteresowań badawczych na etapie rekrutacji. W przypadku dydaktyki prowadzonej przez doktorantów program kształcenia przewiduje, że praktyki będą odbywać się według harmonogramu przedstawionego i zatwierdzonego przez opiekuna. Doktorant będzie obowiązany przygotować pod kierunkiem opiekuna konspekt zajęć. Opiekun będzie zobowiązany do przeprowadzenia hospitacji tych zajęć, oraz opisanie efektów hospitacji zgodnie z formularzem wydziałowym. Przedmiot *Praktyka dydaktyczna* będzie zaliczany przez Kierownik Studiów na podstawie wyników hospitacji. Powyższą procedurę należy ocenić jako prawidłową, jednakże Wydział powinien rozważyć możliwość opcjonalnej współpracy doktoranta (za zgodą opiekuna) w zakresie przygotowania konspektu zajęć z innym samodzielnym pracownikiem niż opiekun w zależności od rodzaju prowadzonych zajęć. W zakresie pomocy materialnej dla doktorantów w Uczelni obowiązuje Regulamin przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom I, II i III stopnia Politechniki Częstochowskiej (Zarządzenie nr 186/2011 Rektora z dn. 15.09.2011 r.), który dotyczy także przyszłych doktorantów Wydziału Elektrycznego. Należy wskazać na stosowanie nieprawidłowego określenia, a mianowicie „studenci III stopnia”, zamiast ‘uczestnicy studiów doktoranckich’. Regulamin zawiera dość szczegółowe kryteria w odniesieniu do stypendium dla najlepszych doktorantów (nazwane „Stypendium Rektora Politechniki Częstochowskiej studentów III stopnia”) uwzględniające: średnią ocen, współpracę z przemysłem i innymi ośrodkami naukowo-badawczymi, publikacje (punktacja wg listy ministerialnej), udział w konferencjach, udział w grantach, certyfikaty i szkolenia, a także osiągnięcia sportowe i artystyczne. Waga maksymalnej punktacji dwóch ostatnich wydają się zbyt duża w stosunku do naukowego charakteru świadczenia. Co prawda zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 103) fundusz pomocy materialnej jest wspólny dla studentów i doktorantów, to jednak zasadnym byłoby wprowadzenie osobnego regulaminu uwzględniającego specyfikę grupy jaką są doktoranci, także w zakresie świadczeń stricte socjalnych. W szczególności pożądanym jest wydzielenie osobnych komisji stypendialnych dla studentów i doktorantów. Jak poinformowała przedstawicielka uczelnianego Samorządu Doktorantów obecnie trwają prace nad zmianami w regulaminie mające wyodrębnić pomoc dla doktorantów oraz lepiej dostosować ją do potrzeb doktorantów. Należy podkreślić, że prace te, zostały zainicjowane przez doktorantów.

Władze dziekańskie poinformowały, iż planują przyznawać stypendia doktoranckie. W pierwszym roku funkcjonowania studiów doktoranckich planuje się przyznać stypendia dla co najmniej połowy doktorantów. Stypendia na wyższych latach będą przyznawane na podstawie założeń regulaminu ogólnouczelnianego. Przy czym Wydział ze względów na zapotrzebowanie dydaktyczne chciałby premiować tych doktorantów, którzy podejmą dydaktykę w większym wymiarze, niż zakładane w programie minimum 15 godz. w danym roku. Władze dziekańskie zadeklarowały także uwzględnienie potrzeb doktorantów przy rozdziale środków w ramach dotacji celowej na prowadzenie badań służących rozwojowi młodych naukowców i doktorantów, choć wskazali zarazem na ich skromność.

Przyznawanie zwiększenia stypendium doktoranckiego (w ramach art. 200a Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym) uregulowane jest w Regulaminie przyznawania zwiększania stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (Uchwała Senatu nr 360/2011/2012 z dn. 20.03.2012 r.) obowiązującym na wszystkich

studiach doktoranckich w Uczelni. Przy ocenie osiągnięć doktoranta (od II roku studiów) zgodnie z rzezonym regulaminem uwzględnia się przede wszystkim publikacje, udział w projektach badawczych, otwarty przewód doktorski, a także wymiar zaangażowania dydaktycznego (10-90 godz.) i średnią ocen. Dodatkowo doktorant może zgłosić uzyskane nagrody, odbyte staże naukowe, czy udział w konferencjach. Wszelkie osiągnięcia doktoranta wymagają stosownego potwierdzenia przez opiekuna/promotora; kierownika jednostki lub pracownika dziekanatu. Jak wynika z rozmowy z przedstawicielką uczelnianego Samorządu Doktorantów uczestniczyli oni w przygotowaniu rzezonego regulaminu. Z kolei do komisji doktoranckich ustalających listy rankingowe powoływano doktorantów będących przedstawicielami w Radach naukowych jednostek.

Zgodnie z Regulaminem studiów doktoranckich osoby, których stałe miejsce zamieszkania jest poza Częstochową mogą uzyskać miejsce w domu studenckim lub hotelu asystenckim na zasadach analogicznych jak studenci i pracownicy. Z informacji od przedstawicielki Samorządu Doktorantów wynika, że doktoranci spoza Częstochowy nie mają większych trudności z uzyskaniem miejsca w domu studenckim lub hotelu asystenckim.

Infrastruktura budynku Wydziału Elektrycznego w obecnym stanie nie jest dostosowana do potrzeb doktorantów niepełnosprawnych. Zostanie w pełni dostosowana po zakończeniu prowadzonego obecnie remontu.

2) Ocena studentów wizytowanej jednostki wyrażona na spotkaniu z ZO pozwala stwierdzić, iż sytuacje konfliktowe są rzadkością. Zdaniem studentów, w przypadku pojawienia się sytuacji problemowych związanych z tokiem studiów, zawsze mogą liczyć na pomoc i życzliwość zarówno, Władz Wydziału, jak i pracowników administracyjnych. Władze Wydziału zwykle starają się rozwiązać takie sytuacje oraz nie stwarzać warunków do powstawania podobnych. Głównym sposobem rozwiązywania tych konfliktów jest rozmowa. Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z prowadzonej w tym zakresie polityki. Znajomość Regulaminu Studiów wśród studentów należy określić jako niewystarczającą i w bardzo ograniczonym zakresie.

W Regulaminie studiów doktoranckich Politechniki Częstochowskiej (załącznik do uchwały Senatu PCz z dnia 22 lutego 2012 r.), który obowiązuje wszystkie powołane studia doktoranckie zawarte są informacje, które można uznać za działania związane z systemem rozpatrywania skarg doktorantów, czyli działaniami związanymi z prawami odwołania się przez doktoranta od decyzji podjętych przez komisję rekrutacyjną i kierownika studiów. Zawarte są one odpowiednio w § 7 ust. 3 (odwołanie od decyzji komisji rekrutacyjnej), w § 12 ust. 3 (odwołanie od decyzji o skreśleniu). Wydział uruchamia studia doktoranckie od roku akademickiego 2012/2013 i nie ma jeszcze przykładów rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

W Regulaminie Studiów Podyplomowych Politechniki Częstochowskiej z 28 stycznia 2009 r. brak informacji ogólnej o sposobie rozpatrywania skarg, jest zapis dotyczący odwołania się od decyzji o skreśleniu ze studiów podyplomowych. Powody decyzji o skreśleniu są precyzyjnie określone w regulaminie. Decyzję o skreśleniu podejmuje Dziekan, zgodnie z § 8 p. 9 regulaminu, a od decyzji Dziekana „uczestnik” studiów (nieprawidłowe określenie wskazane powyżej) może odwołać się do Rektora PCz. ZO uzyskał informację, że na początku studiów podyplomowych prowadzonych w roku 2011/2012 kierownik studiów przeprowadził dyskusję ze słuchaczami studiów i ustalił harmonogram zajęć tak, aby nie powodował kolizji z innymi obowiązkami słuchaczy studiów. W czasie wizyty na zajęciach w dniu 3 czerwca 2012 r. słuchacze studiów stwierdzili, że nie było sytuacji konfliktowych i nie było powodu do skarg. Termin zajęć ustalony na kolejne niedziele satysfakcjonuje słuchaczy studiów.

3) Wydział Elektryczny PCz zapewnia odpowiednie warunki do funkcjonowania Samorządu Studentów. Do dyspozycji Samorządu Studentów przekazano pomieszczenie, które stanowi siedzibę tego organu. Główne środki finansujące działalność tej organizacji pochodzą z funduszy Władz Dziekańskich. Przedstawiciele studentów w czasie spotkania zwrócili uwagę na szczególnie dobry kontakt z Władzami Wydziału. Ich zdaniem zawsze mogą liczyć na pomoc w zakresie działań merytorycznych, a także na szybkie rozwiązywanie zgłaszanych problemów. Samorząd Studentów Wydziału Elektrycznego ściśle współpracuje z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów. Jednym z większych podejmowanych projektów jest na pewno organizacja corocznych Juwenaliów, a także Dni Sportu. Samorząd Studentów wspólnie z organizacją studencką AIESEC, co roku organizuje konkurs „Nobelek” o tytuł najlepszego nauczyciela akademickiego przyznawany przez studentów.

Członkowie Wydziałowego Samorządu Studenckiego biorą udział w posiedzeniach Rady Wydziału, gdzie spełniony jest obowiązek ustawowy o min. 20% udziale przedstawicieli studentów. Ponadto, studenci uczestniczą również w innych zespołach, np. w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Samorząd deleguje również członków do Wydziałowej Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Należy zwrócić uwagę, że przedstawiciele studentów nie mają świadomości o konieczności opiniowania planów i programów studiów. Tak samo nie biorą udziału w komisjach zajmujących się opracowywaniem efektów kształcenia. Wydział powinien uzupełnić działające komisje programowe o przedstawicieli studentów.

W roku akademickim 2011/2012 nie było szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie przez przedstawicieli Parlamentu Studentów RP.

Na Politechnice Częstochowskiej funkcjonuje Uczelniany Samorząd Doktorantów, który nie ma organów wydziałowych. Natomiast jak poinformowała przedstawicielka Samorządu występuje ścisła współpraca z przedstawicielami doktorantów w Radach Wydziałów. Doktoranci są obecni także w najważniejszych uczelnianych komisjach odpowiedzialnych za przygotowywanie regulacji dotyczących studiów doktoranckich. Przedstawicielka Samorządu Doktorantów oceniła współpracę z administracją ogólnouczelnianą za dobrą.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego ²: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) System opieki naukowej, dydaktycznej oraz materialnej w zakresie studiów wyższych funkcjonuje w sposób prawidłowy. Studenci znają zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej, według ich opinii postanowienia obowiązującego *Regulaminu* są dla nich jasne i zrozumiałe. Studenci stwierdzili, że wszystkie świadczenia są wypłacane terminowo. Każdy student z łatwością może zapoznać się z treścią *Regulaminu*, jest on dostępny na stronie internetowej oraz w odpowiednich tablicach w budynkach dydaktycznych. Studenci zwrócili uwagę na zbyt dużą liczbę osób pracujących przy jednym stanowisku na niektórych zajęciach laboratoryjnych, co wynika z braku większych pomieszczeń. Wg zapewnień władz Wydziału sytuacja ta ulegnie zmianie po zakończeniu prowadzonego obecnie remontu

Zastrzeżenie budzi obecny skład Odwoławczej Komisji Stypendialnej, w której na 17 członków, jest tylko 5 przedstawicieli studentów. Konieczne jest dostosowanie składu tej komisji do przepisów Ustawy.

System opieki naukowej i dydaktycznej przewidziany na studiach doktoranckich został opracowany poprawnie. W zakresie systemu opieki materialnej celowe jest wydzielenie z komisji stypendialnej (uczelnianej, pracującej obecnie wspólnie studenckiej i

doktoranckiej) komisji stypendialnej tylko dla doktorantów, która dostosuje swoje prace do specyfiki studiów doktoranckich. Działający na PCz system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej jest oceniany przez doktorantów innych wydziałów pozytywnie. Dla Wydziału Elektrycznego ocena będzie możliwa po uruchomieniu studiów.

Zespół Oceniający stwierdził, że infrastruktura budynku Wydziału Elektrycznego w obecnym stanie nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Wg zapewnień władz Wydziału zostanie ona dostosowana do potrzeb osób tych osób po zakończeniu prowadzonego obecnie remontu.

2) Działania zapobiegawcze i rozwiązywanie konfliktów podejmowane przez jednostkę w zakresie studiów wyższych należy uznać za wystarczające, a dla studiów doktoranckich będzie można ocenić po uruchomieniu studiów. W Regulaminie studiów doktoranckich przewidziane są działania, które można uznać za związane z systemem rozpatrywania skarg doktorantów. Działania zapobiegawcze i rozwiązywanie konfliktów podejmowane przez jednostkę w zakresie studiów podyplomowych należy uznać za prawidłowe.

3) Działalność Samorządu Studentów wizytowanej jednostki można ocenić pozytywnie. Jednak przedstawiciele studentów nie mają świadomości o konieczności opiniowania planów i programów studiów. Tak samo nie biorą udziału w komisjach zajmujących się opracowywaniem efektów kształcenia. Wydział musi uzupełnić działające komisje programowe o przedstawicieli studentów. W roku akademickim 2011/2012 nie było szkoleń studentów rozpoczynających kształcenie przez przedstawicieli Parlamentu Studentów RP.

Na Politechnice Częstochowskiej funkcjonuje Uczelniany Samorząd Doktorantów, który nie ma organów wydziałowych. Współpraca Uczelnianego Samorządu Doktorantów z przedstawicielami doktorantów w Radach Wydziałów jest bardzo ścisła. Doktoranci są obecni także w najważniejszych uczelnianych komisjach odpowiedzialnych za przygotowywanie regulacji dotyczących studiów doktoranckich. Należy ocenić współpracę z administracją ogólnouczelnianą jako dobrą.

8. System wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, jego spójność i zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Wewnętrzne przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia w Politechnice Częstochowskiej można podzielić na dwie grupy: odnoszące się bezpośrednio do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz przepisy o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów; procesem kształcenia oraz tworzeniem programów kształcenia na studiach I, II, III stopnia oraz studiach podyplomowych; zasadami rekrutacji, określaniem i weryfikacją efektów kształcenia, w tym zasadami dyplomowania; tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich; funkcjonowaniem biura karier, wsparciem studentów w procesie kształcenia, itp.

Uczelnia, jako „warunek właściwej realizacji zadań oraz wypełnienia Misji”, wprowadziła Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia *Uchwałą Senatu Nr 192/2007 z dn. 21.11.2007 r. w sprawie systemu zapewniania jakości kształcenia w Politechnice Częstochowskiej* oraz, jako działanie mające na celu doskonalenie tego systemu, uaktualniła go *Uchwałą Senatu Nr 363/2011/2012 z dn. 28.03.2012 r. w sprawie: zmiany Uchwały Nr 192/2007 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dn. 21 listopada 2007*

roku w sprawie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Częstochowskiej. Integralną część tej Uchwały stanowią Załączniki:

- Nr 1 „Założenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PCz”,
- Nr 2 „Zadania Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia”,
- Nr 3 „Zadania dla Dziekanów”,
- Nr 4 „Zadania Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia”.

Jak wynika z analizy obu powyższych uchwał „Zadania Wydziałowego Pełnomocnika ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia”, które funkcjonowały w Uchwale Nr 192/2007, jako Załącznik Nr 3, od 2012 r. przejęły Wydziałowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zgodnie z treścią obu uchwał, System Zapewnienia Jakości oparty jest na systemach wydziałowych. „Podstawowymi **celami** Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości kształcenia są: podniesienie rangi pracy dydaktycznej, zapewnienie wysokiego poziomu kadry nauczającej i jej rozwoju, nowoczesność programów kształcenia i ich dostosowanie do potrzeb i wymagań rynku pracy, przestrzeganie wymagań KRK obowiązujących dla danego kierunku studiów, wprowadzenie mechanizmów zapewniających wysoką jakość kształcenia”.

Obie uchwały następująco definiują **obszary** zainteresowania systemu: „System wydziałowy mający charakter samooceny, obejmujący procedury wewnętrzne, powinien uwzględniać: Strukturę studiów, Plany studiów i programy kształcenia, Kadre nauczającą, Warunki realizacji zajęć dydaktycznych i warunków studiowania, Ocenę działania Systemu”.

Organy i osoby odpowiedzialne za właściwe funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia:

- **Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKdsJK)**, którą powołał Rektor na okres kadencji *Zarządzeniem Nr 52/2009 z dn. 23.02.2009 r.*, a w jej skład weszli: Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia – jako Przewodniczący, przedstawiciele wydziałów - Pełnomocnicy Dziekanów (zgodnie z nową uchwałą będą to Przewodniczący Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia), a także: kierownicy Studium: Języków Obcych, Wychowania Fizycznego i Sportu, Kształcenia i Doskonalenia Nauczycieli (*zwraca uwagę brak przedstawicieli studentów i doktorantów w składzie UKdsJK*).
- Rada Wydziału Elektrycznego *Uchwałą Nr 16/07/08 z dn. 20.12.2007 r.* zatwierdziła Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia i powołała 5-osobową **Komisję Wydziałową ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK)**, której skład uzupełniono następnie o przedstawiciela studentów, niedługo ma dołączyć także przedstawiciel doktorantów.
- **Dziekan**, oprócz powołania WKdsJK, nadzoruje przygotowanie przez nią: „procedury corocznej oceny realizowanych na poszczególnych kierunkach efektów kształcenia oraz doskonalenia programów kształcenia”.
- **Wydziałowy Pełnomocnik** ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia – zgodnie z *Uchwałą Senatu Nr 192/2007* odpowiada za wdrażanie i realizację Wydziałowego Systemu i działa na podstawie planu pracy zaakceptowanego przez Radę Wydziału, natomiast w *Uchwale Nr 363/2011/2012* jego zadania przejęły Wydziałowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Wewnętrzne przepisy prawne Uczelni i Wydziału oraz procedury, a także dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz odnoszących się do obszarów zdefiniowanych w wyżej wymienionych uchwałach Senatu, przedstawiają się następująco:

Struktura studiów:

- wybrane przepisy prawne: Regulaminy: Studiów, Studiów Podyplomowych, Studiów Doktoranckich; Uchwały Senatu: Nr 336/2011/2012 z dn. 22.02.2012r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia w roku akademickim 2013/2014, Nr 04/2011/2012 z dn. 12.10.2011 r. w sprawie wprowadzenia zajęć wyrównawczych z matematyki, fizyki i informatyki dla studentów kierunku zamawianego w ramach projektu "Inżynier Informatyk - niezastąpiony pracownik w nowoczesnym przemyśle" (...); Uchwała RWE Nr 202/2011/2012 z dn. 01.12.2011 r. w sprawie zaopiniowania uruchomienia studiów drugiego stopnia na kierunku „informatyka”;
- dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz: *Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Elektrycznego z dn. 29.03.2012 r.* – podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia nowych planów i programów studiów na kierunkach: „elektrotechnika”, „informatyka”, „elektronika i telekomunikacja” studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz dyskusja m.in. nad liczbą punktów ECTS za poszczególne poziomy i formy kształcenia na kierunku „elektrotechnika”; *Sprawozdanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za okres roku akademickiego 2009/2010* oraz *Sprawozdanie WKdsJK za okres roku akademickiego 2010/2011* – Porównano liczby godzin zajęć realizowanych na studiach z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia. Przeprowadzono analizę programów nauczania przedmiotów podstawowych i przedmiotów kierunkowych w zakresie zgodności ich treści merytorycznej, efektów kształcenia i liczby godzin z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia.

Plany studiów i programy kształcenia:

- wybrane przepisy prawne: Regulaminy: Studiów, Studiów Podyplomowych, Studiów Doktoranckich; Statut; Uchwała Senatu Nr 107/2006 z dn. 25.10.2006 r. w sprawie form i trybu przeprowadzania ankiety wśród studentów; Uchwała RWE Nr 242/2011/2012 z dn. 29.03.2012 r. w sprawie zatwierdzenia nowych programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia zgodnie z KRK na kierunkach „elektrotechnika”, „informatyka”, „elektronika i telekomunikacja”, „inżynieria infrastruktury i drogownictwo”;
- dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz: *Sprawozdanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za okres roku akademickiego 2009/2010* oraz *Sprawozdanie WKdsJK za okres roku akademickiego 2010/2011*:
 - przegląd programów kształcenia: są weryfikowane okresowo przez komisję programową danego kierunku studiów; na wszystkich kierunkach studiów pod względem liczby godzin spełniają wymogi standardów nauczania; specjalności są ciągle modyfikowane w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy; na „informatyce” zaktualizowano program zajęć od pierwszego roku zgodnie z wymogami środowiska częstochowskiego;
 - ocena nauczycieli akademickich przez studentów: na wydziale przeprowadzono ocenę wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich na podstawie opinii studentów poprzez przeprowadzenie wśród studentów pisemnej ankiety (2009/2010 – ankietowano 446 studentów, oceniono 35 przedmiotów; 2010/2011 – odpowiednio 431 studentów i 34 przedmiotów);

- hospitacje zajęć dydaktycznych: przeprowadzane były przede wszystkim przez bezpośrednich przełożonych w jednostkach organizacyjnych Wydziału (2009/2010 – hospitowano 16 nauczycieli akademickich; 2010/2011 – 15);
- ocena całego toku studiów przez studentów: szczegółową ankietę (30 pytań) oceniających całokształt studiów na danym kierunku, dającą szereg istotnych informacji, wypełniali studenci – absolwenci bezpośrednio po obronie pracy dyplomowej (2009/2010 – ankietowano 214 studentów; 2010/2011 – 82);
- wnioski ze Sprawozdań WKdsJK odnoszące się do poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia oraz do doskonalenia tego systemu:
 - UKdsJK powinna wypracować nowy arkusz hospitacji uwzględniający specyfikę rodzaju zajęć (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, itd.) w celu lepszego odzwierciedlenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz ich oceny (*projekt nowego arkusza hospitacji przedstawiono w trakcie wizytacji*);
 - w doskonaleniu procesu dydaktycznego, funkcjonowania jednostek administracyjnych, itp. można wykorzystać najważniejsze kwestie przedstawione w ankietach absolwentów, którzy proponowali następujące zmiany: modernizacje oraz zwiększenie bazy dydaktycznej/laboratoryjnej, zmniejszenie liczebności grup laboratoryjnych, zwiększenie liczby godzin zajęć praktycznych, wydłużenie czasu pracy dziekanatu;
 - zwraca uwagę spadek liczby ankietowanych studentów i absolwentów w roku akademickim 2010/2011 w stosunku do roku akademickiego 2009/2010.

Kadra nauczająca:

- wybrane przepisy prawne: Statut, Zał. Nr 6 do Statutu „Kryteria i tryb oceny okresowej nauczycieli akademickich w PCz”; Uchwały RWE: Nr 122/2010/2011 z dn. 25.11.2010 r. w sprawie określenia zasad przeprowadzenia oceny nauczycieli akademickich WE PCz, Nr 204/2011/2012 z dn. 01.12.2011 r. w sprawie powołania Komisji ds. prowadzenia postępowania w zakresie uzyskiwania tytułów profesora i stopni naukowych doktora habilitowanego w dyscyplinie Elektrotechnika na WE PCz; Uchwała Senatu Nr 87/2008/2009 z dn. 6.05.2009 r. w sprawie regulaminu przyznawania nagród nauczycielom akademickim w Politechnice Częstochowskiej oraz składania wniosków o nagrodę ministra;
- dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz: *Sprawozdanie z działalności Dziekana Wydziału Elektrycznego PCz za rok akademicki 2010/2011 (zatwierdzone Uchwałą RWE Nr 183/2010/2011 z dn. 29.09.2011 r.)* – dotyczące m.in. składania wniosków o działalność naukowo-badawczą, zagranicznej współpracy naukowej, rozwoju własnej kadry naukowej, działalności badawczej Wydziału; *Sprawozdanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za okres roku akademickiego 2009/2010* oraz *Sprawozdanie WKdsJK za okres roku akademickiego 2010/2011*: Wydział prowadzi intensywne działania w zakresie wsparcia kadrowego przez: pozyskiwanie kadr z zewnątrz (z kraju i zagranicy; w roku akademickim 2009/2010 pozyskano 3 samodzielnych pracowników naukowych, a w 2010/2011 – jednego), wspieranie procesu podnoszenia kwalifikacji dotychczasowej kadry – promuje asystentów i adiunktów, którzy są aktywni naukowo i roją nadzieje na sfinalizowanie rozpraw doktorskich i habilitacyjnych (urlopy naukowe, stypendia); *Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Elektrycznego z dn. 29.03.2012 r.* – podjęcie uchwały w sprawie podziału środków na badania statutowe (potencjał badawczy) w roku 2012.

Warunki realizacji zajęć dydaktycznych i warunków studiowania:

- wybrane przepisy prawne: Uchwała Senatu 8/2005 z dn. 7.09.2005 r. w sprawie pensum dydaktycznego (z późn. zm.) – wymogi co do liczebności grup studenckich; Zarządzenie Rektora Nr 86/2011 z dn. 15.09.2011 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom I, II i III stopnia PCz; Zał. Nr 8 do Statutu „Regulamin dla korzystających ze zbiorów i usług Biblioteki Głównej PCz”;
- dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz: *Sprawozdanie Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za okres roku akademickiego 2009/2010 oraz Sprawozdanie WKdsJK za okres roku akademickiego 2010/2011* – w obu sprawozdaniach można znaleźć 2 odmienne opinie na temat wyposażenia sal: „Zdaniem wykładowców uatrakcyjnienie zajęć ogranicza brak rzutników multimedialnych, tablic interaktywnych, możliwości modernizacji i doposażenia laboratoriów”, z drugiej strony zaś: „*W trakcie realizacji procesu dydaktycznego stosowane są nowoczesne metody – większość wykładów jest realizowana z wykorzystaniem rzutników multimedialnych, a zajęcia laboratoryjne z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu badawczego i aparatury pomiarowej oraz komputerów z niezbędnym oprogramowaniem*”.

Ocenę działania Systemu:

- wybrane przepisy prawne: Uchwały Senatu: Nr 192/2007 z dn. 21.11.2007 r. w sprawie systemu zapewniania jakości kształcenia w Politechnice Częstochowskiej oraz Nr 363/2011/2012 z dn. 28.03.2012 r. w sprawie: zmiany Uchwały Nr 192/2007 Senatu Politechniki Częstochowskiej z dn. 21 listopada 2007 roku (...).
- dokumentacja dotycząca dokonywanych analiz: *Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Elektrycznego z dn. 10.05.2012 r.* – omówienie sprawozdań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia za rok akademicki 2009/2010 oraz za rok akademicki 2010/2011; *Sprawozdanie Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia za okres roku akademickiego 2009/2010 (grudzień 2010) oraz za okres roku akademickiego 2010/2011 (grudzień 2011).*

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Zarówno Władze Uczelni, jak i Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej, a także wszystkie Zespoły i Komisje działające w obszarze Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dokładają wszelkich starań, aby wewnętrzne przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia miały charakter spójny i kompleksowy, obejmowały wszystkie obszary zainteresowań WSZJK oraz dokonywane analizy (np. opracowania ankiet studentów i absolwentów, hospitacji), co zasadniczo jest spełnione.

Jednakowoż niektóre procedury wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia wymagają jeszcze dopracowania. Sugeruje się np. dokonywanie większej ilości analiz i objęcie formalnym procesem ankietyzacji większego kręgu interesariuszy zarówno wewnętrznych (np. pracowników administracji), jak i zewnętrznych (np. pracodawców).

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji			X		
zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
prowadzenie badań naukowych		X			
współpraca krajowa i międzynarodowa			X		
system wsparcia studentów i doktorantów			X		
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia,		X			

Wyniki przeprowadzonej wizytacji na Wydziale Elektrycznym PCz potwierdzają dokonaną przez jednostkę analizę SWOT w zakresie oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych i działalności naukowej:

Kadra naukowo-dydaktyczna Wydziału Elektrycznego jest dobrze przygotowana do realizacji procesu kształcenia zgodnie z nową Ustawą. Wydział Elektryczny posiada opracowany i wdrożony wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Realizacja polityki kadrowej prowadzonej w ocenianym Wydziale nie budzi zastrzeżeń: minima kadrowe poszczególnych kierunków są stabilne, zadania dydaktyczne i naukowe powierzane są zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i dorobkiem, prowadzona jest systematyczna weryfikacja jakości wykonywania przez kadre powierzonych jej zadań dydaktycznych i naukowych. Jednostka ma plany w zakresie rozwoju infrastruktury dydaktyczno- naukowej i z dużą determinacją i skutecznością je realizuje, ze szczególnym uwzględnieniem unowocześniania wyposażenia laboratoriów dydaktycznych i stanowisk naukowo-badawczych. Zgodność obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych oraz prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem nie budzi zastrzeżeń. Wydział prowadzi współpracę krajową i międzynarodową, zarówno w obszarze badań naukowych jak i kształcenia. System opieki naukowej, dydaktycznej oraz materialnej w zakresie studiów wyższych funkcjonuje w sposób prawidłowy.

W zakresie wyników przeprowadzonej oceny zasobów materialnych ZO potwierdza przedstawioną przez jednostkę w analizie SWOT potrzebę dostosowania infrastruktury budynków Wydziału Elektrycznego do współczesnych wymagań procesu kształcenia (niektóre laboratoria, aula), a w szczególności podkreśla zaniedbania dotyczące potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Ponadto wyniki przeprowadzonej wizytacji na Wydziale Elektrycznym PCz potwierdzają trafność dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w zakresie oceny współpracy z beneficjentami procesu kształcenia:

Wydział odgrywa znaczącą rolę na lokalnym rynku pracy, dostarczając dobrze wykwalifikowanych absolwentów dzięki m.in. bardzo dobrej, chociaż często nieformalnej, współpracy z różnymi interesariuszami zewnętrznymi. Zespół Oceniający z satysfakcją zauważył dużą determinację władz uczelni i wydziału w rozwijaniu systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. Z otrzymanych dokumentów i rozmów przeprowadzonych przez ZO PKA z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi można stwierdzić zbiorowe poczucie odpowiedzialności za jakość kształcenia zarówno władz jak i kadry na Wydziale Elektrycznym PCz. Otwartość wydziału na współpracę z firmami regionu częstochowskiego, rozwój naukowy pracowników wydziału, doskonalenie oferty kształcenia tworzy właściwe warunki do podnoszenia jakości kształcenia i zapewnienia absolwentom wydziału konkurencyjności na rynku pracy. Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia, w stopniu pełnym.

Pozytywnym ocenom działalności wizytowanego Wydziału towarzyszą, wymagające usunięcia zaniedbania czy uchybienia, które nie znalazły odzwierciedlenia w dokonanej przez jednostkę analizie SWOT zarówno w zakresie oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jak i oceny zasobów kadrowych, działalności naukowej oraz współpracy z beneficjentami procesu kształcenia. Zalecenia i sugestie Zespołu Wizytującego:

Jak najszybsze zatwierdzenie nowej strategii jednostki wraz z koncepcją kształcenia i wyraźnie zarysowanymi celami tożsamymi z sytuacją na Wydziale i w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Strategia jednostki powinna być spójna z pojawiającymi się problemami. W świetle małego zainteresowania studentów i pracowników udziałem w międzynarodowych programach wymiany podejmowane przez Wydział działania, służące internacjonalizacji procesu kształcenia należy uznać za niewystarczające. Wydział powinien podjąć nowe działania służące aktywizacji studentów i pracowników w tym zakresie.

Przygotowanie programu kształcenia, planu studiów doktoranckich i regulaminu studiów podyplomowych zgodnie z wymaganiami Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i rozporządzeniem MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych.

W zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym wskazane są dodatkowe działania, które poszerzą i w pełni sformalizują dotychczasową współpracę np. przez wprowadzenie do organów opiniujących interesariuszy zewnętrznych czy opracowanie skutecznego systemu kontroli praktyk (rekomendowane są kontrole związane z ich przebiegiem), a także sformalizowanie i usystematyzowanie działań związanych z pozyskiwaniem informacji i opinii od pracodawców oraz studentów zawartych w dziennikach praktyk. Należy mieć jednak na uwadze, aby wszelkie tego typu działania nie wpływały na dezorganizację pracy w firmach.

Niektóre procedury procesu doskonalenia jakości kształcenia wymagają jeszcze dopracowania. Sugeruje się:

- dokonywanie większej liczby analiz i objęcia formalnym procesem ankietyzacji większego kręgu interesariuszy zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych,*
- sylabusy powinny być dostępne w systemie USOS,*
- studenci powinni brać udział w opracowywaniu treści kwestionariusza do oceny nauczycieli akademickich, a także w opracowywaniu wyników,*
- rozdzielenie komisji stypendialnej na komisje ds. studenckich i ds. doktoranckich,*
- dostosowanie składu Odwoławczej Komisji Stypendialnej do przepisów Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym,*
- włączenie studentów do prac w komisjach programowych.*

Zespół Wizytujący jest przekonany, że usunięcie wymienionych wyżej usterek pozwoli Wydziałowi Elektrycznemu na szybszy postęp we wszystkich dotychczasowych, dobrze ukierunkowanych działaniach.